

Oversigt over afgivne høringsvar:

1. Biskoppen over København Stift
2. Biskoppen over Helsingør Stift
3. Biskoppen over Roskilde Stift
4. Biskoppen over Lolland-Falster Stift
5. Biskoppen over Fyens Stift
6. Biskoppen over Aalborg Stift
7. Biskoppen over Aarhus Stift
8. Biskoppen over Viborg Stift
9. Biskoppen over Ribe Stift
10. Biskoppen over Haderslev Stift
11. Københavns Universitet, Det Teologiske Fakultet
12. Aarhus Universitet, Arts
13. Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter
14. Menighedsfakultetet
15. Dansk Bibel-Institut
16. Det Teologisk Fagråd incl. Idékatalog
17. Præsteforeningen
18. Danmarks Provsteforening
19. Landsforeningen af Menighedsråd
20. Danske Døves Landsforbund
21. Jørn Henrik Olsen
22. Nicolai Røge
23. Mark Nayberg
24. Erhvervsministeriet, Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering
25. Digitaliseringsstyrelsen
26. Datatilsynet

BISKOPPEN OVER KØBENHAVNS STIFT

Nørregade 11 · 1165 København K · Telefon 33 47 65 00 · E-mail: kmkbh@km.dk

Den 11. august 2020
Akt nr. 1001182

Kirkeministeriet

Høringssvar om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken

Tak for udkast til ændring af ovennævnte lov med særlig henblik på at udvide adgangen til at søge præstestillinger i folkekirken.

Jeg har som sådan ikke bemærkninger til lovforslaget, som er i overensstemmelse med arbejdet i Præstemangelsudvalget.

Dog finder jeg, at det er af stor nødvendighed, at de studerende får et godt indblik i ny testamentlig tidshistorie og teologihistorie og særdeles vigtigt, at der bliver givet mulighed for en grundig bibelkundskab, og i et begrænset omfang kendskab til græsk og hebraisk.

Uddannelsen henvender sig til mennesker, der må formodes allerede at have forsørgeransvar, og derfor bør tilrettelæggelsen af kursets omfang (3-4 år) give mulighed for, at man kan varetage sit hidtidige arbejde ved siden af studiet.

Jeg vil tillige opfordre til, at der fortsat er fokus på dimensioneringen til teologistudiet på universiteterne, så man også ad den vej kan modvirke mangel på kvalificerede ansøgere til ledige præstestillinger.

Med venlig hilsen

Peter Skov-Jakobsen

Biskop over Københavns stift

Kopi til alle biskopper

Kirkeministeriet

Høringssvar til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Jeg har modtaget udkast til ovennævnte lovforslag om udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger i folkekirken.

Sådan som situationen er nu, har jeg ingen indvendinger mod at adgangen til at søge præstestillinger i folkekirken udvides.

Jeg finder det paradoksalt, at man i år har været nødt til at afvise ansøgere, der havde søgt teologi som første valg. Jeg vil derfor – og i lighed med mine kolleger – påpege, at opmærksomheden også skal rettes mod dimensioneringen på universiteterne, således at optaget af studerende på teologi kan øges.

Med venlig hilsen

Lise-Lotte Rebel

Kopi sendt til de øvrige biskopper

Kirkeministeriet
(km@km.dk)

Kirkeministeriets høring i brev af 10. juli 2020 over udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken, hvor høringsfristen udløber den 12. august 2020, akt.nr. 112375

Med henvisning til Kirkeministeriets høringsskrivelse af 10. juli 2020 med bilag skal jeg hermed fremkomme med mine bemærkninger til det med brevet medfulgte forslag til ændring af ansættelsesloven:

Indledningsvis skal jeg bemærke, at jeg hilser med tilfredshed, at Kirkeminister Joy Mogensen vil gøre sit til, at der ved ændringslovens vedtagelse fra lovgivers side tages skridt til at afhjælpe manglen på præster og dermed være med til tilsikre, at folkekirkenes forkyndelsesopgave fortsat kan løftes, og at folkekirken fortsat kan være til stede overalt i samfundet og gøre sit til, at sammenhængskraften i samfundet bibeholdes.

Jeg er dog samtidig af den opfattelse, at ændringslovens ikrafttrædelse ikke kan stå alene, men der er behov for at øge optaget af studerende på de teologiske bachelor- og kandidatuddannelser, som fortsat skal være primære ”fødekilder” til det folkekirkelige præstearbejde.

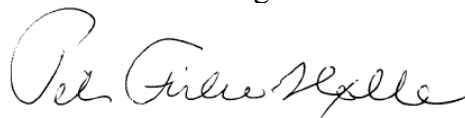
Derudover noterer jeg mig med tilfredshed, at man fastholder § 2 som en adgangsvej for nye præster, og at man er opmærksom på, at der kan være brug for en lidt udvidet brug af denne paragraf, indtil kandidater efter § 3a kan melde sig på banen.

Angående de fag, som skal indgå i den pligtige teologiske efteruddannelse, skal jeg foreslå genovervejet nødvendigheden af nytestamentlig græsk.

Jeg vil foreslå, at der i lovforslaget indarbejdes en ”solhedgangsbestemmelse” – altså en tilkendegivelse af at ordningen opfattes som midlertidig og forventes nedlagt om f.eks. 10 år.

Jeg kan ganske tilslutte mig, at der vil være behov for, at den alternative adgangsordning evalueres, og jeg er enig i det foreslåede evalueringstidspunkt (ændringslovens § 2, stk. 2).

Med venlig hilsen

Peter Fischer-Møller

Kopi til:
Øvrige biskopper

LOLLAND-FALSTERS STIFT

Østre Allé 2 • 4800 Nykøbing F.

Tlf. 54 85 02 11 • Mail: LFSTIFT@KM.DK

WWW.LFSTIFT.DK

Kirkeministeriet

Dato: 06-august-2020

Dok.nr.: 997323

Sagsbehandler: TRFP

Sendt med e-post.

Bispeembedet

Høringssvar fra biskoppen i Lolland-Falsters Stift om udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Svar på høringsskrivelse af 10. juli 2020 fra Kirkeministeriet.

Jeg tilslutter mig det fremsendte lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., da folkekirken i stigende grad mangler teologiske kandidater. Endvidere henledes opmærksomheden på andre tiltag, der også kan være relevante at iværksætte, da den nye ansættelsesvej for akademikere via ansættelseslovens §3a ikke alene vil være i stand til at løse problemet. Endvidere har jeg nogle overvejelser om lovforslagets udfordringer i forhold til den konkrete præstemangel, der også handler om et flaskehalsproblem.

Der er ingen tvivl om, at kandidatgraden i teologi er den bedste lovformelige adgang til præstegerningen, men i lyset af den stigende præstemangel vil den nye ansættelsesvej for akademikere via ansættelseslovens §3a i en begrænset periode være én ud af flere muligheder for at løse problemet med præstemangel.

Ifølge prognosen fra Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter er den aktuelle præstemangel en udvikling, der yderligere vil forværres i de kommende år. At der i øjeblikket er cirka 100 vakante præstestillinger i folkekirken, begynder også at kunne mærkes i Lolland-Falsters Stift. Vi har igennem de sidste par år erfaret et faldende ansøgertal. I 2020 er der stillingsopslag, hvortil der kun har været to eller én enkelt ansøger. Således er det ikke et spørgsmål om at få kvalificerede kandidater at vælge imellem, men overhovedet at få én ansøger.

Præstemanglen indebærer, at præster i nabosognene skal passe vakante embeder. Konsekvensen heraf er ekstra arbejdsopgaver for præster, der får sværere ved eller ikke vil have mulighed for at kunne passe arbejdsopgaverne i eget pastorat. Det fremmer hverken det gode arbejdsmiljø for præsterne eller folkekirkens liv og vækst. Det er heller ikke tilfredsstillende for folkekirkens medlemmer, der betaler kirkeskat, at de ikke kan blive betjent af en lokal sognepræst. Jeg ser derfor det nye lovforslag som et skridt på vejen, men det er ikke den eneste løsning.

Når alle folkekirkens aktører – biskopperne, provste- og præsteforeningen samt Landsforeningen af Menighedsråd – sammen med de teologiske fakulteter på Københavns og

Aarhus Universitet er enige om, at uddannede teologiske kandidater er at foretrække til præsteembederne, så forekommer det helt forkert, at der grundet dimensioneringen afvises ansøgere, der har den teologiske kandidatuddannelse som første prioritet (i København ca. 30-40 ansøgere på bacheloruddannelsen, og i Aarhus ca. 10-15 på kandidatuddannelsen). En forhandling med Uddannelses- og Forskningsministeriet om en ændring af dimensioneringen, frem til "markedet er mættet", må være på sin plads.

Der uddannes altid flere teologer (ca. 20 procent), end der ordineres, og nogle ordinerede præster søger job uden for den danske folkekirke, hvilket er med til at give et misvisende billede af præstemangelssituationen. Ikke alle teologiske kandidater ønsker eller evner at være præst i den danske folkekirke. Der har altid været teologer i andre brancher. Det er et gode for samfundet, at mennesker med en klassisk dannelse, som det teologiske studium udruster kandidaterne med, indgår i andre faglige sammenhænge end folkekirken. Universiteternes bekymring for, at der over tid skal opstå ledighed blandt teologer, fordi nyuddannede efter akademikerparagraffen §3a får en andel af præstestillingerne, kan imødegås ved at regulere optaget til §3a, til manglen på præster er imødegået.

Endvidere vil det være relevant at kigge på udenlandske teologers muligheder for at få ansættelse i den danske folkekirke. Her er der to misforhold, der springer i øjnene:

1) Udenlandske teologer kan ikke uden videre søge embede i den danske folkekirke. Kirkeministeriet henviser til Københavns eller Aarhus Universitet med henblik på en ækvivalering, men de to universiteter har ikke fælles normer/standarder for ækvivaleringen grundet forskellige studieordninger og traditioner.

2) Det forekommer uhensigtsmæssigt, at teologer fra vores nordiske nabolande som Sverige og Norge, der har både oldgræsk og hebraisk, skal igennem et længerevarende efteruddannelsesforløb for at tilegne sig blandt andet latin, hvilket kandidater på akademikerparagraffen §3a ikke skal.

Kravene til efteruddannelse af teologiske kandidater fra udenlandske universiteter kan med fordel harmoniseres med kravene til kandidater til §3a. Det udvalg, der nedsættes af Kirkeministeriet med repræsentanter fra både Aarhus og Københavns Universitet i forbindelse med individuel faglig vurdering af §3a-ansøgere, kunne eksempelvis også vurdere de udenlandske teologiske kandidaters faglige kvalifikationer.

Endelig er der flaskehalsproblemet i forhold til præstemanglen, der er mest udpræget i de områder af landet, der ligger længst væk fra de to store uddannelsesbyer Aarhus og København. Det er mit indtryk, at indstillinger til den nuværende §2-ordning primært kommer fra områder, der ikke i så høj grad er mærket af præstemangel. Det vil derfor være afgørende for effekten af indførslen af den nye ansættelsesvej for akademikere via ansættelseslovens §3a, at kandidaterne vil være villige til at flytte efter embederne. Alternativt vil det blot medføre flere ansøgere til stillinger i eller i nærheden af København og Aarhus.

Afslutningsvist kan jeg også tilslutte mig den fortsatte brug af ansættelseslovens §2, dog med et ønske om at den i højere grad gøres transparent og standardiseres på lige fod med §3a, således at §2 ikke bliver en nemmere smutvej til et præsteembede i folkekirken end §3a. Det bør fremgå tydeligt, hvem der kan søge §2 og hvem, der kan søge §3a, og kravene til de faglige kvalifikationer bør harmoniseres tillige med kravene til udenlandske teologiske kandidater.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Marianne Gaarden', with a large, stylized flourish at the end.

Marianne Gaarden
Biskop over Lolland-Falsters Stift

Kopi:

De øvrige stifter

Fyens Stifts Bispeembede

Sagsb.:AWG
Akt.nr.:997339

Odense den 6. august 2020

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Høringsvar vedr. Kirkeministerens lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken, til afhjælpning af præstemanglen.

Grundlæggende kan jeg bifalde Kirkeministerens forslag til ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken, så der indsættes en § 3a stk. 1-4, idet jeg ser det som en understregning af at folkekirkenes forkyndelsesopgave kan løftes og varetages overalt i samfundet, samt af folkekirkenes betydning for lokal og civilsamfund.

Jeg finder det samtidigt væsentligt at understrege:

- at hovedreglen for at kunne få embede som præst i folkekirken fortsat er og skal være en teologisk kandidatexamen fra et dansk universitet
- at præstemanglen således bedst afhjælpes ved et forøget optag på de teologiske uddannelser på universiteterne
- at der aktuelt er et akut behov for at modvirke mangel på ansøgere til præstestillinger og på den baggrund ser jeg nærværende forslag som udtryk for rettidig omhu

Det betyder:

- at jeg finder det meget væsentligt at der arbejdes målrettet med at nedbringe de uheldige følger af såvel uddannelsesloft som dimensionering inden for de teologiske uddannelser og om muligt at få begge dele ophævet, da det øjensynligt har en væsentlig negativ indflydelse på antallet af hvor mange der kan optages på teologstudier på Københavns og Aarhus Universitet
- at netop ved mulighed for en forøgelse af optaget på universiteterne vil præstemanglen forventeligt blive afhjulpet på længere sigt da der glædeligt er tegn på en forøget interesse for den teologiske universitets uddannelse
- at jeg derfor finder det vigtigt at understrege at der med § 3a er tale om en nødvendig men midlertidig ordning på p.t. 10 år, som skal modvirke den akutte mangel på ansøgere til præstestillinger

Denne midlertidighed kunne for mig at se indebære en evaluering af §3a og evt. ophævelse heraf forinden de 10 år, – forudsat at præstemanglen er afhjulpet og optaget af studerende på de teologiske uddannelser på Københavns og Aarhus Universitet er øget

Biskop Tine Lindhardt

Fyens Stift · Klingenberg 2 · 5000 Odense C
Tlf: 66 12 30 24 · e-mail: tili@km.dk
www.fyensstift.dk

Fyens Stifts Bispeembede

- at der bør være en såkaldt solnedgangsklausul så § 3a automatisk bortfalder efter 10 år

Jeg er i øvrigt enig i

- at det for en ansøger efter § 3a vil være et ufravigeligt krav at man består en særlig fastsat prøve på baggrund af en individuelt sammensat efteruddannelse og at en sådan efteruddannelse forudsætter et tæt samarbejde med og mellem de teologiske fagområder på både Københavns Universitet og Aarhus Universitet. Samt at det forudsættes at man også gennemfører pastoralseminariets forberedende uddannelse inkl. anvist praktik
- at man samtidigt med en §3 a som foreslået fastholder §2 som den helt ekstraordinære mulighed for at søge præsteembede i folkekirken uden at have en teologisk kandidateksamen fra et dansk universitet

Endelig skal jeg for så vidt angår indholdet af efteruddannelsen for en ansøger efter § 3a opfordre til enten en genovervejelse af hvorvidt den skal rumme nytestamentelig græsk, eller en forlængelse af efteruddannelsen med minimum ½ år.

De venligste hilsener

Tine Lindhardt

Fyens Stifts Bispeembede

Biskop Tine Lindhardt
Fyens Stift · Klingenberg 2 · 5000 Odense C
Tlf: 66 12 30 24 · e-mail: tili@km.dk
www.fyensstift.dk

Sag nr. 2020 - 21458 / Akt. nr. 1001308

Dato: 11. august 2020

HTB/SKO

Til kirkeministeriet (e-post)

Høringsvar vedr. lovforslag om ændring af lov om ansættelse i præstestillinger i Folkekirken.

Det er med stor glæde at lovforslag om ansættelse af stillinger i Folkekirken endelig bliver fremsat. Tak for det. Det er der brug for i en tid med udpræget præstemangel i flere stifter.

Kongevejen til at søge præsteembede i Folkekirken må og skal være en teologisk kandidateksamen, hvorfor jeg stærkt opfordrer til, at man sideløbende med det nuværende tiltag, også arbejder med at få tilvejebragt flere studiepladser på teologi.

Med venlig hilsen

Henning Toft Bro
biskop

Kopi til:
Alle biskopper
Alle stifter

Kirkeministeriet

Høringssvar til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken

Jeg har modtaget udkast til ovennævnte lovforslag om udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger i folkekirken.

Jeg har ikke bemærkninger til lovforslaget, som er helt i overensstemmelse med arbejdet i Præstemangelsudvalget.

Jeg vil dog opfordre til, at der fortsat er fokus på dimensioneringen til teologistudiet på universiteterne, så man kan også ad den vej kan modvirke mangel på kvalificerede ansøgere til ledige præstestillinger.

Med venlig hilsen

Henrik Wigh-Poulsen

Den | 6. august 2020
Akt.id. | 993694
Sagsnr. | 2020 - 21591
Ansvarlig | JMM/lp

Kopi sendt til de øvrige biskopper

BISKOPPEN
OVER
VIBORG
STIFT

Viborg, den 12. august 2020
Akt nr. 1003136
HES/MENI

Kirkeministeriet

Høringssvar fra biskoppen over Viborg Stift til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Tak for det modtagne lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Jeg kan tilslutte mig, at der er hårdt brug for initiativer og også gerne endnu flere, der kan modvirke en kommende præstemangel, ligesom jeg i øvrigt kan tilslutte mig de øvrige biskoppers bemærkninger til lovforslaget.

Med hensyn til det konkrete lovforslag ser jeg allerhelst, at der laves en ny dimensionerings-model for teologi, så den flugter med den, der i dag findes på medicinstudiet og således, at dimensioneringen tager hensyn til det behov, der er for ansættelse af præster.

Med hensyn til § 2 ser jeg gerne, at man indfører bemærkninger om, at den nuværende udvidelse af § 2 kan være med helt op til ca. 20 personer om året over en 4 årig periode, og at det herefter vurderes, om der stadigvæk er behov for denne udvidelse eller om virkningen af § 3 a er slået igennem.

Endvidere skal jeg gøre opmærksom på, at jeg er bekymret for, om kravet om egenbetaling for 6 semesters undervisning vil betyde, at § 3 a ikke vil få den effekt, man ønsker.

Endelig går jeg ud fra, at lovforslaget følges op med et regelsæt om, at undervisning på Pastorseminariet er obligatorisk for såvel § 3 a som for § 2.

Med venlig hilsen

Henrik Stubkjær

Biskop Henrik Stubkjær

Viborg Stift · Bispegården · Domkirkestræde 1 · 8800 Viborg
Telefon 8662 0911 / 2329 6600 · E-mail: kmvib@km.dk · www.viborgstift.dk

Kirkeministeriet

Sagsnummer: 2020 - 21096
Aktid.: 994018
Sagsbeh.: ELTAG

Ribe, den 03. august 2020

Høringssvar fra biskoppen over Ribe Stift til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Jeg vil indledningsvist takke for at lovforslaget fremsættes. Der er hårdt brug for initiativer, der kan modvirke den store mangel på ansøgere til embederne som sognepræst i hele landet, herunder ikke mindst i Ribe Stift. Jeg ser dette forslag som et af gerne flere tiltag.

Det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at ansøgerne selv kommer til at finansiere uddannelsen og at uddannelsen får en varighed på mellem 2 og 3 år som deltidsstudium. Jeg vil her gøre opmærksom på, at dette i sig selv kan være medvirkende årsag til, at begrænse antallet af ansøgere, der har mulighed, tid og økonomisk overskud til at gå i gang med uddannelsen – og dermed begrænse den positive virkning som lovforslaget tilsigter at have på udbuddet af arbejdskraft.

Det betyder også, at universiteterne må indstille sig på at tilrettelægge forløb, hvor man tilgodeser de rammer og vilkår som studerende under §3 a. er underlagt. Det vil sige, at de bør tilbyde online undervisning, internater og særlig rådgivning, som imødekommer de behov, som de deltidsstuderende har.

Med venlig hilsen

Elof Westergaard
biskop

Til: KM hovedpostkasse (km@km.dk)
Fra: Marianne Christiansen (MCH@KM.DK)
Titel: Sv: Fra KM: Høring vedrørende lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger) (STPR F2: 1002668)
E-mailtitel:
Sendt: 12-08-2020 08:29

Til Kirkeministeriet

Idet jeg gerne vil lade mit høringssvar være en fuld tilslutning til høringssvaret fra Fyens biskop Tine Lindhardt både i anerkendelsen af lovforslagets gavnlige funktion og i bemærkningerne til det, vil jeg gerne fremhæve to af pointerne i svaret:

- at dette tiltag skal ses som afhjælpning af en nødsituation, som på længere sigt kun afhjælpes ved et øget optag på de teologiske uddannelser på universiteterne.
- at det er vigtigt, at der indføres en "solnedgangsklausul" i lovforslaget, således at §3a automatisk bortfalder efter 10 år.

Med venlig hilsen

Marianne Christiansen

Biskop over Haderslev stift

Ribe Landevej 37, 6100 Haderslev

KMHAD@km.dk / 7452 2025/ 7352 4588

Til: Alle Stifter (alle.stifter@km.dk), Alle biskopper (alle.biskopper@km.dk), FUV (fuv@km.dk), Den Danske Præsteforening (ddp@praesteforening.dk), Hans Vium Mikkelsen (HVM@KM.DK), Landsforeningen af Menighedsråd (3073 (3073@sogn.dk), Landsforeningen af Menighedsråd (7304LAM@km.dk), mf@teologi.dk (mf@teologi.dk), dbi@dbi.edu (dbi@dbi.edu), TEOL-Det_Teologiske_Fakultet (dtf@teol.ku.dk), Carsten Selch Jensen (csj@teol.ku.dk), Peter Birch (PBP@KM.DK), Erhvervsministeriet (em@em.dk), dt@datatilsynet.dk (dt@datatilsynet.dk), cas@au.dk (cas@au.dk), jla@au.dk (jla@au.dk), Uddannelses- og Forskningsministeriet (ufm@ufm.dk), lsp@ufm.dk (lsp@ufm.dk), rashes@erst.dk (rashes@erst.dk), klarlovgivning@digst.dk (klarlovgivning@digst.dk)
Fra: Kirkeministeriet (KM@KM.DK)
Titel: Fra KM: Høring vedrørende lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger)
E-mailtitel: Høring vedrørende lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger)
Sendt: 10-07-2020 16:57

Til høringssvarerne

Hermed sendes udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger) i høring.

Se venligst vedhæftede høringsbrev med høringsliste og udkast til lovforslag.

Kirkeministeriet skal anmode om eventuelle bemærkninger til lovforslaget senest **onsdag, den 12. august 2020 kl. 12.00.**

Bemærkninger sendes til km@km.dk

Med venlig hilsen

Annemarie Steffensen
chefkonsulent

Kirkeministeriet/HR-kontoret

T: 3392 3390 / D: 3392 3926 / km@km.dk

Frederiksholms Kanal 21 / 1220 København K

Annemarie Steffensen
Chefkonsulent
km@km.dk

Vedrørende høring over lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

11. AUGUST 2020

Kirkeministeriet har med skrivelse af 10. juli 2020 udsendt lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet, som er blandt høringsparterne, takker for muligheden for at blive hørt over lovforslaget og fakultetets bemærkninger følger nedenfor.

KAREN BLIXENS PLADS 16
2300 KØBENHAVN S

DIR 35 32 37 81

MOB 61711890

csj@teol.ku.dk

www.teol.ku.dk

REF: CSJ

Det Teologiske Fakultet noterer, at hovedformålet er at modvirke mangel på kvalificerede ansøgere til ledige præstestillinger i folkekirken, da der efter Kirkeministeriets vurdering ikke er udsigt til, at antallet af nye teologiske kandidater fra universiteterne vil være tilstrækkeligt til at dække behovet i forhold til ledige præsteembeder. Dette underbygges ikke yderligere med tal etc, hvilket fakultetet gerne have set.

Fakultetet vurderer samtidig, at en teologisk efteruddannelse vil være gennemførlig ved de teologiske uddannelsessteder i Aarhus og København – og kun der – inden for de beskrevne rammer og under forudsætning af, at der ikke slækkes på de beskrevne uddannelsesmæssige og faglige krav til kandidaterne og stiller sig således til rådighed i forbindelse med det videre arbejde omkring den konkrete udarbejdelse af rammerne for den omtalte særuddannelse samt den efterfølgende uddannelsesmæssige gennemførelse. Sammenfattende har Det Teologiske Fakultet dog følgende bemærkninger til lovforslaget, der uddybes nedenfor:

1. Den nuværende dimensionering betyder, at fakultetet ikke kan øge optaget og dermed selv producere flere kandidater. Dimensioneringen er indført for at undgå overproduktion af kandidater på områder med ledighed. Hvis regeringen mener, at der mangler teologiske

kandidater til præsteembeder, så ville den mest logiske og lavpraktiske løsning inden for de nuværende rammer og lovgivning være at øge optaget på uddannelsen ved at lempe på dimensioneringen. Fakultetet har således igen i år oplevet en stigning i antallet af ansøgere generelt og optagne på sine kandidatuddannelser. Fakultetet skal bemærke, at forslaget med fordel kunne være drøftet med uddannelsesministeren, der er rette ressort fsva. dimensioneringen.

2. Ministeren foreslår i stedet en ny alternativ tillægsuddannelse, der skal finansieres ved egenbetaling. Fakultetet hilser løsningen velkommen for så vidt, at uddannelseselementerne henlægges til danske universiteters uddannelser, som det fremgår af bemærkningerne til loven. Fakultetet bemærker dog, at dette kunne fremgå mere eksplicit af lovbemærkningerne og, at det sikres at uddannelsens udbydes i forlængelse af de generelle rammer for højere uddannelser i Danmark (Jf. Universitetsloven).
3. Den foreslåede løsningen beror *de-facto* på, at de teologiske uddannelser i Aarhus og København har såkaldte tompladser, der kan tilbydes ansøgere på den nye foreslåede tillægsuddannelse. Grundet vores høje optag, den generelle øgede fremdrift og faldende frafald fra uddannelsen, så vurderer fakultetet, at antallet af ledige studiepladser er minimalt og tilmed sandsynligvis vil falde de kommende år. Fakultetet må derfor gøre opmærksom på, at retskravet betyder, at fakultetet skal give pladserne på kandidatuddannelse til fakultetets bachelor-studerende først, før pladser kan tilbydes evt. studerende fra en tillægsuddannelse. Fakultetet kan således ikke selv øge optaget af studerende på hverken kandidat eller bachelor, på grund af hhv. dimensioneringen og retskravet, hvilket får den praktiske konsekvens, at eventuelle studerende på den foreslåede tillægs- og efteruddannelse ikke vil kunne opnå egentlige (teologiske) grader, men blot papir på beståede enkeltkurser, da de ikke er indskrevet på uddannelsen men blot studerer via en tomplads.
4. Fakultetet bemærker samtidigt, at en sær- og efteruddannelse langt hen ad vejen allerede eksisterer i praksis. Kandidater med en anden uddannelse, kan således søge om optag på de teologiske uddannelser, hvorefter de gives merit for deres tidligere uddannelse. Dette resulterer allerede på nuværende tidspunkt i, at de teologiske uddannelser har flere studerende med andre kandidatgrader, som gennemfører studiet hurtigere – og eftersom regeringen har ophævet loftet for uddannelser, så er denne mulighed nu igen tilstede for færdig uddannede kandidater for så vidt som der er ledige pladser pga. dimensioneringen.

5. Fakultetet vil gerne påpege, at lovforslagets signalværdi til både studerende og præster vil kunne opfattes negativt. Lovforslaget signalerer, at de teologiske kompetencer gives sekundær rang over for andre kompetencer på trods af, at cand.theol.er er, jf. ansættelseslovens § 1, stk. 1, at betragte som de mest relevante ansøgere til præstestillinger. Regeringen burde derfor overveje at håndtere udfordringen via en forbedring og forøgelse af den primære uddannelse til præsteembedet, som vi også gerne bidrager til, frem for en redundant og lovgivningsmæssig kompleks tillægsuddannelse.
6. Fakultetet vil afslutningsvis pointere, at et øget antal nyuddannede kandidater – tillægsuddannelse eller ej – ikke nødvendigvis afhjælper manglen på antallet af ansøger til stillinger til enkelte provstier. Fakultetet mener, at ministeriet og Den Danske Folkekirke burde søge inspiration fra andre områder, som på sundhedsområdet eller politiet og domstolene, hvor der i højere grad er indført og tænkt i incitament, der tiltrækker og fordeler højtuddannede mere bredt i landet.

Samlet set vil Det Teologiske Fakultet sammen med vores kolleger ved de teologiske uddannelser i Aarhus rent fagligt kunne løfte den uddannelsesmæssige side af lovforslaget – dog er der som antydning nogle principielle og mere overordnede spørgsmål i forbindelse med det fremsatte lovforslag der kunne fortjene en nærmere gennemtænkning.

Uddybelse af Det Teologiske Fakultets bemærkninger

Herunder uddybes fakultetets bemærkninger.

1. Vedrørende dimensionering og optag

Det Teologiske Fakultet gør opmærksom på, at det forekommer modstridende at foreslå åbning af en alternativ adgangsvej til præstestillinger i Den Danske Folkekirke i en situation, hvor teologiuddannelserne som lovhjemlet hovedvej, er underlagt en dimensionering i lighed med andre universitetsuddannelser i Danmark. Dimensioneringens formål er at undgå overproduktion af kandidater, der ikke kan afsættes på arbejdsmarkedet. Hvis regeringen mener, at der mangler kandidater til præsteembeder, så har regeringen mulighed for at ændre dimensioneringen. Dette skal særligt ses i det lys, at de teologiske uddannelser gennem de seneste år har fyldt de ledige pladser på bacheloruddannelsen i teologi og netop i år har oplevet en ekstraordinær stor søgning. Antallet af interesserede synes derfor ikke at være problemet.

Frem for indførelsen af en ny uddannelse ville det være mindre omkostningstungt og lovgivningsmæssigt komplekst simpelthen at sikre, at de teologiske uddannelser rent faktisk fik mulighed for at optage alle de kvalificerede ansøgere, der har teologi som deres førsteprioritet. Det ville øge antallet af teologiske kandidater og dermed sikre fuldt kvalificerede kandidater fremadrettet til ledige præsteembeder inden for rammerne af den gældende lovgivning. Det fremsatte lovforslag kommer derfor til at fremstå som en lappeløsning omkring nogle uhensigtsmæssigheder i et andet lovkompleks under et andet ressortministerium.

2. Vedrørende tillægsuddannelsens indhold

Det Teologiske Fakultet anser det for afgørende, at hovedvejen til stilling som præst i folkekirken fortsat anføres som værende ansættelseslovens § 1, samtidig med, at lovforslaget også præciserer, at en teologisk efteruddannelse efter § 3a skal sammensættes af fag, der er tilgængelige på de teologiske uddannelser ved henholdsvis Københavns Universitet og Aarhus Universitet, og at efteruddannelsen som udgangspunkt skal bestå af centrale teologiske fag som nytestamentlig græsk, eksegesi, kirkehistorie, praktisk teologi, dogmatik, etik og religionsfilosofi, alt efter ansøgerens forudgående kompetencer og kvalifikationer med en samlet vægt på 150 ECTS.

Fakultetet vurderer det ligeledes som afgørende, at lovforslaget utvetydigt fastslår, at den uddannelsesmæssige forudsætning for adgangen til en teologisk efteruddannelse er en bestået kandidateksamen ved et dansk universitet. Uddannelser på lavere niveau, derunder på masterniveau, er følgelig ikke adgangsgivende til den beskrevne teologiske efteruddannelse.

Det er fakultetets samlede vurdering, at en teologisk efteruddannelse rent *fagligt* vil være gennemførlig ved de teologiske uddannelsessteder i henholdsvis Aarhus og København – og kun der – inden for de beskrevne rammer og under forudsætning af, at der ikke slækkes på de beskrevne uddannelsesmæssige og faglige krav til kandidaterne.

Se en uddybelse vedrørende Kirkeministeriets konkrete skrivelse under punkt. 4.

3. vedrørende tompladser, retskrav og erhvervelsen af teologiske grader

Det Teologiske Fakultet må gøre opmærksom på, at samme dimensionering har den konkrete effekt, at alle bachelorer uddannet ved fakultet har retskrav på optagelse på kandidatuddannelsen i teologi. Det betyder konkret, at det må forventes, at den ekstra søgning til fakultetets bacheloruddannelse vil betyde, at alle studiepladserne på kandidatuddannelsen (hvor der i henhold til dimensioneringen er væsentlig færre pladser end på bacheloruddannelsen)

med meget stor sandsynlighed vil blive optaget af retskravs-bachelorer, således, at der *de facto* ikke vil være ledige pladser til eventuelle ansøgerne på en efteruddannelse i teologi inden for de eksisterende lovrammer, hvis det forudsættes, at de med lovforslaget skal have mulighed for at erhverve en egentlig grad i teologi. Det er ikke muligt via den såkaldte tompladsordning, der også er gældende for Åbent Universitet. Fakultetet kan ikke af det fremsendte lovforslag se, om der er et uovervejende problem her og/eller, hvordan det eventuelt tænkes løst i forhold til de gældende regler på uddannelsesområdet.

4. Vedrørende rekruttering og mobilitet

Fakultetet gør opmærksom på, at tilvejebringelsen af flere mulige ansøgere ikke automatisk resulterer i flere ansøgere i de stifter, hvor det er vanskeligst at rekruttere, da man ikke kan tage for givet, at kandidater uddannet i henhold til det nye lovforslag vil være mere mobile end de kandidater, der allerede uddannes i Aarhus og København. Et øget antal af potentielle ansøgere kunne derimod risikere at føre til flere ledige frem for mindsket dimittendledighed ved reelt blot at øge konkurrencen om de mest attraktive stillinger i landets større byer. Dimensioneringen af teologiuddannelserne – der efter gældende dimensioneringsmodel er reguleret efter dimittendledighed vil således risikere at blive skærpet yderligere gennem en øgning af arbejdskraftudbuddet. På den baggrund er det uheldigt, at det ikke klart fremgår af det fremsatte lovforslag, hvordan Kirkeministeriet vil sikre sig, at kandidater efter endt teologisk efteruddannelse rent faktisk søger derhen, hvor der er størst behov for ansøgere, fremfor at ende med at påvirke ledighedsstatistikken negativt.

Dette uddybes videre i punkt 4. herunder.

2: Bemærkninger til lovforslagets indhold og forholdet til de eksisterende § 1, 2 og 3.

Her følger konkrete og udfoldende kommentarer til de af Kirkeministeriet fremsendte betragtninger over lovforslaget og dets forhold til de allerede eksisterende paragraffer 1, 2 og 3:

Det Teologiske Fakultet bemærker, som anført, at det er tilfredsstillende, at det i forbindelse med redegørelsen for lovforslagets indhold slås fast, at ”hovedvejen til stilling som præst i folkekirken er ansættelseslovens § 1, stk 1, nr. 1”, hvorfor det antages, at langt ”den overvejende del af ansøgere til præsteembeder i folkekirken således [har] en teologisk kandidateksamen fra

et dansk universitet som uddannelsesmæssig baggrund". Synspunktet gentages i "Kirkeministeriets overvejelser og lovforslagets udformning" (*Bemærkninger til lovforslaget*, pkt. 3, s. 6).

Det slås endvidere fast i redegørelsen for lovforslagets indhold, at graden af myndighedsudøvelse i en stilling som præst i Den Danske Folkekirke er på sådan et niveau, at der ikke er ligestilling mellem danske borgere og andre, hvorved et nationalt uddannelseskraft kan opretholdes. Kirkeministeriet vil således også fremover henvise til det teologiske fagområde på Aarhus Universitet eller Det Teologiske Fakultet på Københavns Universitet "med henblik på en vurdering af, hvorvidt den konkrete udenlandske eksamen umiddelbart kan sidestilles med en teologisk kandidatgrad fra et dansk universitet" i de tilfælde, hvor personer med eksaminer fra udenlandske uddannelsessteder henvender sig med et ønske om at kunne søge embede i Den Danske Folkekirke. Også det opfatter fakultetet som en *de facto* fastholdelse af den teologiske kandidatuddannelses status som den primære og foretrukne adgangsvej for ansøgere til et sognepræsteembede i Den Danske Folkekirke.

Om den eksisterende §2 hedder det i redegørelsen for lovforslaget, at en ansøger fortsat "kan få tilladelse til at søge præstestilling, såfremt vedkommende i fremtrædende grad har vist sig i besiddelse af egenskaber, der har væsentlig betydning for varetagelse af præstestilling. Tilladelse kan dog kun gives, hvis ansøger er fyldt 35 år og består en af Kirkeministerens fastlagt prøve", ligesom det forudsættes, at "bestemmelsen kun kan bringes i anvendelse undtagelsesvis med gennemsnitligt kun ganske få tilladelser årlig".

Det præciseres ikke nærmere i teksten, hvor mange det faktisk drejer sig om, når der refereres til "kun ganske få tilladelser årlig". I "Kirkeministeriets overvejelser og lovforslagets udformning" (*Bemærkninger til lovforslaget*, pkt. 3, s. 7) anføres det dog, at der i "en overgangsperiode indtil den foreslåede nye adgangsvej for at søge præstestilling i folkekirken får effekt gennem ansøgers gennemførelse af den forudsete teologiske efteruddannelse, kan blive tale om en vis øget anvendelse af ansættelseslovens §2". Ministeriet forudsætter altså, at der i en overgangsperiode – der som minimum vil strække sig over tre år fra lovforslagets ikrafttræden – vil være behov for et øget antal kandidater under den nugældende §2 samtidig med, at man fastholder, at forudsætningen for §2 (at der kun bliver tale om ganske få tilladelser årlig) fortsat vil være opfyldt. Udtrykket "ganske få" fremstår dermed så tilpas elastisk i bemærkningerne til det fremsendte lovforslag, at det umiddelbart kan synes vanskeligt positivt at argumentere for et faktisk behov for en ny §3a. Hovedargumentet for en §3a ligger således ikke i antallet af årlige kandidater, men snarere den mere formaliserede ramme gennem en fastlæggelse af et ECTS-krav samt en fravigelse fra alderskravet og

kravet om særlige fremtrædende egenskaber, som lidt abstrakt forudsættes nødvendige for præstegerningen i §2.

SIDE 7 AF 11

Lovforslagets indførelse af en §3a synes ikke at få nogen indflydelse på den allerede eksisterende §3 (*kåringsbestemmelsen*), som følgelig ikke vil blive kommenteret yderligere.

3: Bemærkninger til opsummeringen af præstemangeludvalgets overvejelser

Det Teologiske Fakultet har ved en tidligere lejlighed udførligt kommenteret de af Præstemangeludvalgets fremførte synspunkter og vil kun i nærværende høring referere til dem når og hvis de indgår direkte i det aktuelt fremsatte lovforslag. Fakultetet vil dog gentage, at der mangler faktisk dokumentation for udvalgets hovedpointer, reelle overvejelser om andre typer af initiativer med inspiration fra andre sektorer samt refleksioner over, hvordan løsninger kan skabes i samklang med de nuværende uddannelsesmæssige reguleringer.

4: Bemærkninger til Kirkeministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

Som allerede nævnt erklærer Kirkeministeriet sig enig med Præstemangeludvalgets synspunkt fra 2018 om, "at hovedvejen til ansættelse som præst i folkekirken er og fortsat skal være en teologisk kandidatgrad fra et dansk universitet", hvilket fakultetet kun kan støtte.

Ministeriet anfører dog, at der på baggrund af "indikationer og prognoser" for til- og afgang af præster i folkekirken i de kommende år" er behov for at iværksætte, som det hedder, "en flerhed af initiativer" til at imødegå den forventede præstemangel i de kommende år – det fremsatte lovforslag må således betragtes som ét af en flerhed af initiativer. Fakultetet bemærker, at det ville være ønskværdigt, hvis man ville fremvise sådanne indikationer og prognoser mere systematisk, så det tydeligere fremgik om det er et systemisk problem eller skyldes generelle udfordringer på det danske arbejdsmarked, som eksempelvis den generelle manglende mobilitet for højtuddannet arbejdskraft. Det Teologiske Fakultet må her erindre om, at et andet vigtigt initiativ bør være at gøre folkekirken til en attraktiv arbejdsplads, og at denne kerneindsats først og fremmest bør løftes af folkekirken selv. Fakultetets studieinformation og karrierevejledning peger indlysende på Folkekirken og på arbejdet som præst som teologernes primære arbejdsområde, jf. teologistudiets identitet som klassisk professionsstudium, men karrierevejledningen omfatter og må også omfatte de andre karriereveje, som er åbne

for teologer. Hvis lovforslaget skal have den ønskede effekt med et øget antal af potentielle kandidater til ledige præstestillinger, ikke mindst i de områder der generelt har haft svært ved at tiltrække ansøgere til vigtige samfundsmæssige stillinger så som lærere og læger, må der fremdeles fra kirken side arbejdes for at gøre folkekirken attraktiv som arbejdsplads og i øvrigt at synliggøre dette. Det er ikke på forhånd givet, at kandidater med en særligt tilrettelagt teologisk efteruddannelse vil være mere mobile eller mere interesserede i at søge ledige stillinger i yderområderne end tilfældet er med nyuddannede teologiske kandidater efter §1. Tværtimod kan der formodentlig gives grunde til at forvente det modsatte. Dermed risikerer Kirkeministeriet at implementere en lov, der nok producerer flere kandidater, men ikke sandsynliggør, at disse nye kandidater faktisk vil søge embeder der, hvor behovet for kvalificerede ansøgere er størst. Det medfører så en risiko for, at den generelle ledighed blandt teologiske kandidater trods alle gode intentioner rent faktisk ender med at stige som følge af en ny teologisk efteruddannelse. Implementeringen af lovforslaget vil således i værste fald som nævnt kunne få negative konsekvenser for mulighederne for at uddanne flere teologiske kandidater i Aarhus og København i årene fremover, hvis den samlede ledighed skulle vise sig at stige.

Det Teologiske Fakultet bemærker videre, at det af lovforslaget utvetydigt fremgår, at kun uddannelser på kandidatniveau er omfattet, og at uddannelser på lavere niveau, derunder på masterniveau, således ikke er adgangsgivende i forhold til en mulig §3a. Fakultetet forudsætter ligeledes, at der alene tænkes på institutioner, hvis uddannelser er kvalitetssikret, derunder akkrediteret, i henhold til dansk uddannelseslovgivning sådan som det eksempelvis er tilfældet med det teologiske uddannelsesområde ved Aarhus Universitet og Det Teologiske Fakultet, Københavns Universitet.

Kirkeministeriet foreslår også, at der nedsættes et rådgivende udvalg med ”deltagelse fra de teologiske fagområder på Københavns Universitet og Aarhus Universitet samt repræsentanter for biskopperne, Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV) og Kirkeministeriet”. Kirkeministeriet foreslår endvidere, ”at udvalgets indstilling alene inddrages i forhold til sammensætningen af den nødvendige teologiske efteruddannelse i henhold til en ny §3a, stk 2, jf. lovforslagets §1, nr.1”. Det hedder endvidere, at ”Kirkeministeriet tilslutter sig Præstemangeludvalgets forslag om, at Kirkeministeren kan fastsætte nærmere bestemmelser om bl.a. udvalgets sammensætning og virke. Kirkeministeriet forudsætter herved også, at ministeren f.eks. også vil ”kunne fastsætte nærmere bestemmelser om, hvilke hensyn det rådgivende udvalg skal vægte, når det skal komme med indstilling om sammensætning

gen af den teologiske efteruddannelse til personer, der anmoder om tilladelse til at søge præstestillinger i folkekirken, i henhold til den nye bestemmelse i ansættelseslovens § 3 a, lovforslagets § 1, nr. 1”.

Det Teologiske Fakultet skal her understrege, at det følger af universitetsloven samt tilhørende bekendtgørelser, at kompetencen til at udbyde forskningsbaseret uddannelse på kandidatuddannelsesniveau, at foretage udprøvelse og at træffe afgørelse om adgang til universitetsuddannelse, derunder efter- og videreuddannelse eksklusivt ligger ved det pågældende universitet. Det bør få direkte indflydelse på sammensætningen og funktionsområdet for det af Kirkeministeriet foreslåede nedsatte udvalg, hvis et sådan udvalg på den baggrund overhovedet er nødvendigt.

Det Teologiske Fakultet anbefaler følgelig, at det af lovforslaget tydeligt fremgår hvordan, der ansøges til en §3 uddannelse og hvem, der optager. Er det fx Kirkeministeren, som skal modtage ansøgninger og optage? I påkommende tilfælde, hvilke kriterier vil Kirkeministeren så bruge til udvælgelse/prioritering af ansøgere og er det her det omtalte udvalg tænkes involveret? Det kunne også med fordel skrives ind i lovforslaget, at uddannelsen som udgangspunkt er på 150 ECTS og skal tages enten ved det teologiske fagområde på Aarhus Universitet eller ved Det Teologiske Fakultet i København, samtidig med, at det præciseres, om de 150 ECTS kan bestå af fag på både bachelor- og kandidatniveau, om der skal være et minimum antal ECTS på kandidatniveau og om der skal afsluttes med en samlet afhandling, en mindre opgave og/eller et kerneteologisk kursus. Det Teologisk Fakultet skal kraftigt anbefale, at de teologiske uddannelser i henholdsvis Århus og København inddrages med det samme i afklaringen af disse studietekniske spørgsmål, da de uddannelsesmæssige kompetencer på dette område som nævnt entydigt ligger på de nævnte uddannelsessteder.

Det Teologiske Fakultet hilser det derudover velkomment, at Kirkeministeriet understreger, at det i den forbindelse vil ”fastsætte nærmere bestemmelser med henblik på, at den teologiske efteruddannelse sammensættes af fag, der er tilgængelige på de teologiske uddannelser ved henholdsvis Københavns Universitet og ved Aarhus Universitet, og at efteruddannelsen som udgangspunkt skal bestå af teologiske kernefag som nytestamentlig græsk, eksegese, kirkehistorie, praktisk teologi, dogmatik og etik [og religionsfilosofi], alt efter ansøgerens forudgående kompetencer og kvalifikationer”.

Selvom alle kurser ved fakultetet i en eller anden grad er forankret i studiet af de centrale teologiske kilder på originalsprogene (græsk, hebraisk og latin) og lovforslaget alene tager højde for sprogfærdigheder i oldgræsk, finder Det Teologiske Fakultet denne afgrænsning adækvat og hensigtsmæssig og stiller sig, hvor i øvrigt gældende forudsætninger er opfyldt, positiv over

for at tilgængeliggøre relevante allerede eksisterende fag/fagelementer over for personer i henhold til lovforslaget.

SIDE 10 AF 11

Det Teologiske Fakultet bemærker også, at Kirkeministeriet foreslår, at ”den samlede varighed af den teologiske efteruddannelse som udgangspunkt [bør] være 3 år, inklusive den forberedende uddannelse ved pastoralseminariet. Den samlede vægt af teologiske universitetsfag forventes således at udgøre 150 ECTS-point, dog afhængig af den enkelte ansøgers forudgående kompetencer og kvalifikationer”. Fakultetet vurderer umiddelbart, at det forekommer yderst rimeligt, at kravet til en supplerende teologisk efteruddannelse på akademisk niveau fastsættes til sammenlagt 150 ECTS point og at sprogfaget græsk også nævnes som en forudsætning, da det vil være absolut nødvendigt for de efterfølgende studier i de bibelske skrifter som en central del af en samlet teologisk efteruddannelse. For indeværende vil et græskkursus lægge beslag på 30 ECTS og der vil således være 120 ECTS tilbage til egentlige teologiske fag, svarende til to års fuldtidsstudier.

Forslaget lægger endvidere op til, at personer der skal gennemføre den supplerende uddannelse og aflægge prøve, selv afholder udgifterne hertil. Det Teologiske Fakultet har ikke bemærkninger hertil, idet fakultetet forudsætter, at gennemførelse af supplerende uddannelse og prøveafleggelse sker i henhold til gældende uddannelseslovgivning. For indeværende vil de økonomiske udgifter for den enkelte studerende således beløbe sig til et sted mellem 40.000 og 75.000 kr. for et afsluttet teologisk efteruddannelsesforløb.

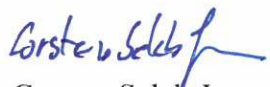
Kirkeministeriet nævner i lovforslaget endeligt, at det ”tilslutter sig Præstemangeludvalgets forslag om, at det fortsatte behov for lovforslagets bestemmelser i § 1, nr. 1, skal vurderes, og at der i forlængelse heraf fremsættes forslag til eventuel revision af loven i folketingsåret 2030/2031”. Det Teologiske Fakultet bemærker hertil, at risikoen for en negativ indvirkning på den fortsatte dimensionering som følge af en eventuel stigende arbejdsløshed blandt teologiske kandidater tilsiger, at effekten af loven vurderes allerede efter 5-6 år.

Giver Det Teologiske Fakultets høringssvar Kirkeministeriet anledning til at stille opklarende spørgsmål, står vi gerne til rådighed herfor.

Fakultetet bidrager gerne til Kirkeministeriets indsats for at imødegå mulig præstemangel i folkekirken og indgår ligeledes gerne i dialog med ministeriet om de konkrete uddannelsesrelaterede spørgsmål

SIDE 11 AF 11

Med venlig hilsen

Carsten Selch Jensen
Dekan (kst)

Kopi til:

Uddannelses- og Forskningsministeriet

Kirkeministeriet
Att. Annemarie Steffensen
Via km@km.dk

Hørings svar vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Kirkeministeriet har med brev af 10. juli 2020 sendt udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. i høring. Faculty of Arts og de teologiske fagområder på Aarhus Universitet takker for høring muligheden. Fakultets og fagområdernes bemærkninger følger nedenfor.

Vi vil gerne indledningsvist bemærke, at høringsperioden hen over en sommerferie har betydet, at fakultet ikke har haft mulighed for, at inddrage de sædvanlige og relevante råd og nævn i samme omfang som normalt.

Vi vil gerne påskønne, at høringsmaterialet fastslår, at hovedvejen til ansættelse som præst i folkekirken fortsat er en teologisk kandidatgrad fra et dansk universitet jf. ansættelseslovens § 1, stk. 1, nr. 1.

Vedr. datagrundlag og ledighed

Vi noterer os, at Kirkeministeriet i samarbejde med biskopperne m.fl. er i færd med at sikre et udvidet datagrundlag, som giver grundlag for en sikker prognose for efterspørgslen efter kandidater til præsteembeder i de kommende år. Viser der sig på dette udvidede datagrundlag et behov, som ikke vil kunne dækkes af den eksisterende uddannelsesaktivitet, vil vi gå konstruktivt ind i en dialog om, hvordan man for en afgrænset periode kan afhjælpe problemet, indtil der er genoprettet balance.

Universitetet noterer sig dog samtidig, at der aktuelt er en overgennemsnitlig ledighed blandt teologiske kandidater, samtidig med, at der fortsat er problemer med manglende kvalificerede ansøgere til præstestillinger i landdistrikter mv. uden for Århus og København. Det antyder, at problemet kan være mere komplekst, og rækker ud over det egentlige optag. Vi indgår gerne i en dialog med Kirkeministeriet og øvrige

Arts

Johnny Laursen
Dekan

Dato: 6. august 2020

Direkte tlf.: 45 2029 4180
E-mail: dekan.arts@au.dk
Web: arts.au.dk

Afs. CVR-nr.: 31119103
Reference: ads

Side 1/4

samarbejdspartnere med henblik på at analysere årsagerne hertil og identificere mulige tiltag. Det bør understreges, at det er vigtig for Aarhus Universitet, at tiltag for i en overgangsperiode at løse manglen på kandidater til præsteembeder ikke bør forringe de teologistuderendes beskæftigelsesudsigter.

Vedr. udbud, adgang og bekendtgørelser under UFM

Universitetet ser med tilfredshed, at forslaget indebærer, at den foreslåede teologiske efteruddannelse skal sammensættes af eksisterende fag på de teologiske uddannelser. Det er universitetets opfattelse at det vil være vanskeligt at udvikle og tilbyde særlig tilrettelagt kurser jf. regler for åben uddannelse som indtægtsdækket virksomhed (bek. nr 609 af 28/05/2019) eller regler om udbud af særskilte moduler uden for eksisterende uddannelse (bek. nr 1793 af 27/12/2018), da det skønnes at den tiltænkte målgruppe ikke er stor nok til, at aktiviteten vil være økonomisk bæredygtig.

Universitetets uddannelsesaktiviteter udbydes jf. bekendtgørelser fra Uddannelses og Forskningsministeriet, hvor bekendtgørelse om deltidsuddannelse ved universiteterne (bek. nr. 124 af 09/01/2020) er særlig relevant for det fremlagte forslag. Det antages, at den fremlagte efteruddannelse primært gennemføres via den såkaldte ”tompladsordning”, som giver universitet mulighed for at indskrive deltagere på enkeltfag eller afgrænsede dele af uddannelsen.

Er der ledige pladser på de enkelte kurser på en heltidsuddannelse, kan universitetet efter reglerne om deltidsuddannelse (tompladsordningen) indskrive deltagere på enkeltfag eller afgrænsede dele af uddannelsen.

Arts kan oplyse, at det er praksis at vurdere spørgsmålet om ledige pladser i forhold til tilrettelæggelsen af det enkelte kursus (fx en begrænsning på 30) og ikke i forhold til antallet af ordinært indskrevne studerende på hele uddannelsen.

Generelt skal ansøgere til enkeltfag opfylde adgangskravene til de ordinære uddannelser, dvs. til bachelor i teologi og til kandidat i teologi (§ 7).

Universitetet kan dispensere fra adgangskravene, hvis universitetet vurderer, at ansøgeren har de nødvendige faglige kvalifikationer, men kan ikke uddelegere denne kompetence til et udvalg under kirkeministeriet. Det kan oplyses, at det er praksis, at der kan dispenseres fra kravet om en gennemført teologisk bacheloruddannelse ved ansøgning om optagelse på kurser på kandidatuddannelsen i teologi i forbindelse med gennemførelse af en fleksibel master. Dette beror på en faglig vurdering af ansøgerens forudsætninger i forhold til det faglige indhold af det konkrete kursus. Denne praksis omfatter ikke ansøgere til enkeltstående kurser på kandidatuddannelsen i teologi. Universitetet er i samråd med studienævnet for teologi villig til at udstrække denne praksis til også at omfatte ansøgere, som har en uddannelsesplan jf. det fremlagte forslag.

Deltagere på tompladsordningen kan højst indskrives på enkeltfag eller afgrænsede dele af uddannelsen svarende til halvdelen af uddannelsens ECTS-point, heraf maksimalt 1 år tilrettelagt som heltidsuddannelse.

Bacheloruddannelsen i teologi er på 180 ECTS + 60 ECTS propædeutik (græsk og latin) og deltagere på tompladsordning kan derfor maksimalt tage 90 ECTS på bacheloruddannelsen og 60 ECTS propædeutik. Det fremlagte forslag om 150 ECTS, gennemført på 2 ½ år (inkl. 30 ECTS propædeutisk græsk) indebærer derfor, at der i den godkendte uddannelsesplan også skal indgå fag på kandidatniveau, både for at tilrettelægge en efteruddannelse på fuld tid og for at opnå 150 ECTS.

Universitetet vil gøre opmærksom på, at det ikke er muligt i skemalægningen for de ordinære studerende at tage hensyn til at deltagere på tompladsordningen evt. følger kurser på både bachelor- og kandidatuddannelsen.

I det fremlagte forslag er nævnt en række fag, som kan indgå i et teologiske efteruddannelsesforløb. Arts vil gerne gøre opmærksom på, at faget religionsteologi på bacheloruddannelsen i teologi også kan være relevant for kommende præster, idet det ”opøver den studerendes evne til at arbejde selvstændigt og kritisk med teologiske spørgsmål, der relaterer sig til kristendommens forhold til andre religioner og til religiøs mangfoldighed”.

Vedr. forudsætningskrav

Universitetet vil gøre opmærksom på, at en række fag på bacheloruddannelsen i teologi har forudsætningskrav.

For eksempel forudsætter undervisning og deltagelse i prøverne i Ny Testamente, Dogmatik og Kirkehistorie, at enten græsk eller latin (evt. begge sprog) er bestået. Undervisnings- og prøvedeltagelse i Gammel Testamente forudsætter hebraisk. Ifl. universitetsloven er det studienævn for teologi, der har kompetencen til at dispensere fra forudsætningskrav i studieordningen for ansøgere, der har søgt ind på et enkelt kursus via tompladsordningen. Denne kompetence kan ikke uddelegeres til et udvalg under kirkeministeriet eller til kirkeministeriet. Kirkeministeriets godkendelse af en efteruddannelsesplan med f.eks. kurser i dogmatik er derfor ikke ensbetydende med, at de pågældende kan optages på universitetet via tompladsordningen. Det samme gælder studienævnets kompetence til at dispensere fra krav i studieordningen om tilstedeværelse eller aktiv deltagelse.

Vedr. koordinering mellem interesser

Fakultetet indgår gerne i dialog med KM og UFM om hvordan det foreslåede efteruddannelsesforløb kan tilrettelægges inden for de bekendtgørelsesmæssige rammer, som universitetet er underlagt og evt. muligheder for at UFM vil godkende særlige ordninger for det teologiske fagområde. Fakultetet er også indstillet på at indgå i dialog med KM og UFM om, hvorvidt det vil være muligt at anvende digitalt understøttet undervisning, således at deltagere på den foreslåede ordning med bopæl langt fra Århus i højere grad vil have mulighed for at deltage i de ordinære

undervisningsaktiviteter, som er nævnt ovenfor. Det bør samtidig nævnes, at udnyttelsen af disse muligheder involverer udfordringer i form af planlægning, tilrettelæggelse af undervisningen, fysiske rammer m.v.

Side 4/4

Faculty of Arts, Aarhus Universitet står derudover til rådighed for eventuelle opklarende spørgsmål.

Venlig hilsen

Johnny Laursen
Dekan

Ulrik Nissen
Afdelingsleder, Teologi

Løgumkloster d. 12.09.2020

Hørings svar vedr. ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken

FUV takker hermed for det tilsendte høringsforslag af d. 10. juli 2020 vedr. udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken.

FUV vil gerne kvittere for det fremsendte høringsmateriale. Det er vigtigt, at kirkeministeriet og folkekirken reagerer på præstemangelsproblematikken. En af de mulige løsninger er her at udvide adgangen til at søge præsteembeder. FUV understøtter, at der indføres en akademikerparagraf til aflastning af den stadig større stigning i antallet af §2 "kandidater". Vi er enige i lovforslagets intention: at sikre flere teologisk veluddannede ansøgere til embederne. Vi er derfor i udgangspunktet positive over for lovforslaget.

Vi vil i det følgende kommentere enkelte dele af lovforslaget, samt komme med enkelte forslag til fornyet overvejelse. Det sidste er ikke tænkt som en kritik af forslaget, men som forslag til at genveje elementer af lovudkastet med henblik på at sikre loven den ønskede gennemslagskraft. Det er afgørende, at den nye ordning udbydes på vilkår som de facto gør den attraktiv for den nye målgruppe af studerende.

Kommentering af punkter i lovudkastet

- FUV er enig i, at "hovedvejen" til at opnå et præsteembede i den danske folkekirke er en kandidateksamen i teologi ved et dansk universitet.
- FUV finder at længden på 2½ år svarende til 150 ECTS point, samt et efterfølgende semester på Pastorseminarieuddannelsen er tilstrækkeligt til at sikre den fornødne teologiske faglighed for studerende, der på forhånd har en kandidateksamen (Se dog forslag til evt. indførsel af en mere økonomisk realistisk ramme for den enkelte studerende nedenfor).
- Inddragelsen af pastorseminarieuddannelsen i det samlede forløb er af stor faglig betydning. Der vil herved finde en faglig inspiration og vekselvirkning sted mellem teologiske kandidater og øvrige kommende ansøgere til stillingen som sognepræst i folkekirken. Pastorseminarieuddannelsen er endvidere med til at sikre, at de studerende får et kendskab til- og forståelse for den kirkelige bredde i folkekirken. Desuden indeholder semesteret afgørende professionsfaglig læring, som er en nødvendig forudsætning for at kunne udfylde embedet som præst som både teologisk fagperson og embedsmand.

- Det er afgørende, at semesteret på pastoralseminarieuddannelsen, så vidt det overhovedet er muligt, afvikles sammenhængende som et fuldtidsstudie af hensyn til tilrettelæggelse, integration af praktik i forløbet og samspil med øvrige studerende. Pastoralseminarieuddannelsen indeholder desuden præsenspligt for alle – uanset bopæl.
- Vi er enige i vurderingen af rækken af de teologiske kærnefag, der udgør et afgørende fundament for, at den studerende kan tilegne sig tilstrækkelig teologisk dannelse og kompetence til efterfølgende at være fagligt kvalificeret til at udøve sit embede i mange år. Formuleret anderledes kræver det en solid teologisk faglig ballast at kunne vedblive at udvikle og forny sig i sit embede.
- Det er fornuftigt at indføre en tvungen revision af loven i 2030/31. Vi ser dog gerne, at der indføres et krav om en midtvejsevaluering efter 5 år, for derigennem at give mulighed for at foretage såvel faglige som organisatoriske justeringer med henblik på at optimere ordningen.
- FUV deltager meget gerne i et rådgivende udvalg.
- FUV finder det er vigtigt, at §2 bibeholdes som en undtagelsesparagraf for den modne kandidat med helt åbenlyse og særlige egenskaber og erfaringer.

Punkter til overvejelse

- FUV får løbende henvendelse fra personer, der spørger til muligheden for at blive præst, når de ikke har en teologisk kandidateksamen. Der er ofte tale om unge mennesker, der enten er arbejdsløse, eller sporadisk ansatte kandidater i et humanistisk fag som f.eks. antropologi, religionsvidenskab, filosofi, historie og sprogfag. Den foreslåede ordning vil formodentlig kun være attraktiv for et fåtal af disse yngre potentielle kandidater, idet de ikke vil have økonomisk mulighed for at finansiere 2½ års fuldtidsstudier samt udgifter til kursusdeltagelse. Dette er ærgerligt, da formålet med ordningen jo netop er at give mulighed for et bredere rekrutteringsfelt til præsteembedet.

I forslagets nuværende form retter det sig primært imod relativt modne mennesker, som har råd til at foretage et "second-career" skifte og gennemføre en uddannelse uden SU. Det skal endvidere bemærkes, at denne gruppe har relativt få antal år tilbage på arbejdsmarkedet.

- Udkastet giver ikke mulighed for at sondre mellem behovet for efteruddannelse imellem de enkelte kandidatuddannelser. Studerende, der har taget en kandidatgrad i f.eks. religionsvidenskab, idehistorie, filosofi eller diakoni, vil alt efter deres sammensætning af speciale og valgfag ikke nødvendigvis skulle bruge 2½ års fuldtidsstudie på at kvalificere sig. Det kunne derfor overvejes at indføre et interval på universitetsdelen af uddannelsen på 1½-2½ års fuldtidsstudie afhængig af den studerendes uddannelsesmæssige forudsætninger. En sådan ordning vil være enkelt at indføre, da lovforslaget i forvejen ligger op til, at der skal foretages en individuel uddannelsesplan.

- FUV deltager gerne i selve uddannelsesforløbet af de nye kandidater, sådan som det oprindeligt blev foreslået af præstemangelsudvalget. Dette er begrundet i den afgørende forskel, at de studerende under §3 jo netop tilgår studiet med henblik på efterfølgende varetagelse af en bestemt profession.

- FUV anerkender de pragmatiske fordele ved at kunne udarbejde et individuelt efteruddannelsesforløb ud fra fag, som allerede udbydes ved de teologiske uddannelser (tompladsordning). Men ud fra en faglig begrundelse ville folkekirken være mere sikker på de nye ikke-teologiske-kandidaters faglige kunnen, i fald at de skulle gennemgå et mere ensartet ”master-lignende” uddannelsesforløb på 2 år. Et sådan uddannelsesforløb ville være skarpere professionsrettet – da denne gruppe af

studerende jo allerede er afklaret i deres efterfølgende professionsønsker. Dette er anført som en mulig alternativ organisering af §3-uddannelsen.

- Lovudkastet bør give anledning til at der foretages en forventningsafstemning internt mellem biskopperne og mellem biskopperne og kirkeministeriet vedr. hvor mange, der fremadrettet på både kort og lang sigt kan optages via §2 ordningen, samt en fælles afvejning af procedure og krav til optag og prøve stifterne imellem.

- Det bør afklares hvilken titel de studerende tildeles efter endt uddannelsesforløb, herunder hvilke retskrav, som der kan gøres gældende for forløbet.

Med venlig hilsen

Hans Vium Mikkelsen

Rektor, FUV

Høringssvar vedr. lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. fremsendt af Menighedsfakultetet, Aarhus

Menighedsfakultetet, Aarhus, støtter i udgangspunktet det fremlagte forslag som et nyttigt bidrag til at afhjælpe præstemangelen i folkekirken. Vi ønsker dog også at fremføre en række supplerende synspunkter.

- Menighedsfakultetet ønsker, at en dansk teologisk kandidateksamen fortsat skal være vejen til præsteembede i folkekirken. Derfor må der primært arbejdes på at sikre, at der optages og uddannes et så stort antal teologiske kandidater, at behovet kan dækkes ad den vej.
- Menighedsfakultetet ønsker at bidrage til præsteuddannelsen i Danmark ved at give en bachelorgrad i teologi, med en særlig teologisk profil af luthersk og kirkelig art. Derefter ønsker vi, at vores studerende fortsætter med at tage en kandidatgrad på et dansk universitet og søge ind på Pastorseminariet. Dimensioneringen lægger imidlertid allerede nu store hindringer i vejen for, at alle vores bachelorer kan blive optaget på en dansk kandidatuddannelse. Situationen tegner kun værre i de kommende år. Det virker klart utilfredsstillende, at der ved tidligere regeringers dimensioneringspolitik lukkes ned for nogle teologistuderendes mulighed for at gå ad den primære vej (den teologiske kandidateksamen på et dansk universitet), mens kirkeministeren arbejder seriøst med at alternative veje til præstegerningen. Derfor mener vi, at det er indlysende, at lovforslaget om udvidelse af adgangen til at søge præsteembede i folkekirken ledsages af en ændring af de dimensioneringsregler, som for os at se modarbejder intentionen i lovforslaget.
- Det bør overvejes, om ikke det kan give god mening at lade en kandidatuddannelse i diakoni være adgangsgivende til en præstestilling i folkekirken (<http://kandidat.au.dk/diakoni/>). Folkekirken ansætter i forvejen diakonipræster, og behovet for præster med denne særlige profil ser ud til at være stigende. Kombineret med en bachelorgrad i teologi vil denne uddannelse have mere teologisk vægt end den typiske akademiker, der supplerer med 2-3 års ekstra studier.
- Lovforslaget vægtlægger med rette et højt akademisk niveau, som også vi finder vigtigt for kommende præster. Når alternativer skal findes, tager forslaget imidlertid ikke tilstrækkeligt hensyn til, at andre end akademikere kan have erhvervet sig betydelige kompetencer og teologisk viden. Relevante mellemlange professionsbacheloruddannelser, herunder læreruddannelsen, kombineret med års engagement i kirkeligt arbejde, vil således efter vores skøn i udgangspunktet være en bedre ballast for en kommende præst end en akademisk uddannelse som f.eks. biolog. Det er bemærkelsesværdigt, at rapporten ikke argumenterer for, hvorfor en akademisk uddannelse bør være den eneste gyldige vej til et præsteembede.
- I det hele taget bør det kirkelige engagement tages med i betragtning, når der sættes regler op for alternative veje til præstegerningen, fordi fortrolighed med den kirkelige hverdag kan have stor betydning for den alternativt uddannedes præsts praktiske indgang og trivsel i sit kommende sogn, og samarbejdet med menighedsråd m.m.
- Vi mener, at andre aktører end de danske universiteter bør få mulighed for at bidrage med den nødvendige tillægsuddannelse på 2-3 år. Vi ser ingen saglig begrundelse for at give universiteterne monopol her, og vi vil gerne selv have mulighed for at udbyde kurser, der kan indgå i den individuelt tilrettelagte tillægsuddannelse. Det er vores vurdering, at det for en del af dem, der kunne tænkes at benytte sig af muligheden for at blive præst ad denne vej, vil være afgørende, at de kan tage en

del af tillægsuddannelsen hos os. Derfor tror vi, at lovændringen vil have større mulighed for at blive en succes, hvis den tilrettelægges sådan, at de teologiske kompetencer, som kommende §3a-præster skal have, beskrives nærmere, hvorefter flere aktører kan udbyde kurser mm. med henblik på opkvalificering.

- I sidste ende kan den eneste farbare vej for Menighedsfakultetet være at tilbyde vores bachelorer en norsk master i teologi. Det er ikke vores ønske, men det kan – hvis ikke dimensioneringen ændres – blive nødvendigt for ikke at svinge en række teologistuderende. Helt konkret vil vi derfor opfordre til, at muligheden for at blive optaget på Pastorseminariet på baggrund af en akkrediteret norsk master i teologi tages med i betragtning. Det vil ad den vej være muligt for os at tilrettelægge en uddannelse, som i niveau og omfang i meget høj grad modsvarer en dansk kandidateksamen. Er der behov for enkelte supplerende fag, vil vi anse det som rimeligt. Men da vil det være meget vigtigt for vores studerende at kunne vide på forhånd, hvad og hvor meget de skal supplere deres norske uddannelse med. Det vil i det hele taget være en fordel, hvis der blev opstillet klare kriterier for de forudsætninger, hvorunder dansktalende personer med en udenlandsk teologisk uddannelse kan blive ækvivalensvurderet med henblik på at kunne optages på Pastorseminariet.

Aarhus, den 3. august 2020

Jørgen Jørgensen
Formand

Thomas Bjerg Mikkelsen
Fakultetsleder

Kurt E. Larsen
Akademisk leder og professor

Hørings svar fra Dansk Bibel-Institut

Hørings svar over udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. ifølge brev af 10. juli 2020

Vi byder forslaget velkommen

Det nye forslag om at afhjælpe præstemanglen falder på et tørt sted. Ikke mindst i forhold til udkantsdanmark, hvor man en årrække har manglet ansøgere, og hvor alt tyder på, at det bliver værre de kommende år. Derfor byder vi forslaget velkommen.

Sådan som vi forstår det, er forskellen på dette lovforslag og det tidligere fra kirkeminister Mette Bock, at nu henvises akademikere til 2 ½ års videreuddannelse på det Teologiske Fakultet under Åben Uddannelse. På den måde bliver uddannelsen relativt dyr for den enkelte, men stort set udgiftsfri for staten og skatteyderne.

Bacheloruddannelserne ved DBI og MF via Fjellhaug International University College bør regnes med

I lovforslaget er de to små private teologiske bacheloruddannelser ikke nævnt eller taget med i helhedsvurderingen. Dette kan Kirkeministeriet råde bod på ved at tage højde for høringssvarene fra os og fra de menigheder, som ønsker præster fra Dansk Bibel-Institut eller Menighedsfakultetet med den særlige profil, der præger os.

Fra Dansk Bibel-Institut (DBI) ønsker vi at fremhæve følgende:

- 1) **Afskaf dimensioneringsplanen for teologi:** Det giver øget præstemangel, når man pga. dimensioneringsplanen ikke kan optage alle, der ønsker at læse teologi. For det første sender vi derfor en mere generel appel til den bredere politiske kreds, som indførte denne dimensioneringsplan. Teologi i Århus og København vil også fremover have vanskeligt ved at optage alle, der ønsker at gå videre på det Teologiske Fakultets kandidatuddannelse med en bacheloreksamen fra Fjellhaug International University College (gennem DBI og MF). Det er et særligt problem, når menighedsråd rundt om i landet ønsker kandidater med denne uddannelsesprofil.
- 2) **Udvid mulighederne med § 2:** Når man skal til at åbne for andet end hovedsporet, den danske teologiske kandidatgrad, så vil man med fordel kunne udvide mulighederne for at benytte § 2, sådan at fx lærere og andre med en mellemlang uddannelse har mulighed for at blive præster.
- 3) **Godkend norsk master i teologi i Danmark:** Hvis dimensioneringspolitikken på trods af punkt 1 fastholdes, så vil flere teologistuderende vælge at tage hele deres teologiske uddannelse via en norsk mastergrad i teologi tilknyttet Dansk Bibel-Institut eller Menighedsfakultetet. Det er muligt at tage en norsk master i teologi med tre sprogfag og med et indhold, som stort set er identisk med en teologisk uddannelse i Danmark. Denne masteruddannelse giver adgang til præsteembede i Norge og andre steder, men endnu ikke i Danmark. Biskopperne har nu mulighed for at anbefale Kirkeministeriet umiddelbart at godkende en norsk master i teologi som adgangsgivende til at søge ind på Pastorseminariet med henblik på præsteembede i Danmark. Der kan også være uddannelser i Tyskland, England og Sverige, som berettiger til det samme. Men særlig aktuell er den norske master i teologi, fordi dele af den udbydes i Danmark i Århus (MF) og København (DBI). En større fleksibilitet på dette punkt vil give flere mulighed for at søge præsteembede.
- 4) **Brug skandinavisk akkrediterede fag på DBI og MF og udnyt den viden, vi har opsamlet:** "Den teologiske efteruddannelse fastsættes af kirkeministeren efter indstilling fra et rådgivende udvalg

blandt fag, der på tidspunktet er tilgængelige på universiteternes teologiske uddannelser eller ved Folkekirkens Uddannelses- og Videnscenter (FUV).” Der er i denne tekst meget lidt information om fagenes indhold og den aktuelle prioritering mellem teologiske fag. Her kan vi spørge, om de skandinaviske akkrediterede teologiske fag på DBI og MF ikke også kan indgå i fagpakken? Og ville det ikke være naturligt at give os en plads i det rådgivende udvalg?

Baggrunden er, at vi i snart 50 år har været med til at uddanne præster i nær kontakt med det praktiske kirkeliv. Vi har også mulighed for at tilbyde visse af de fag, som skal til for at supplere en akademisk uddannelse. Vi kan endda gøre det billigere end på Åben Uddannelse, og vi er i stand til at udbyde netbaserede fag, sådan at man ikke er afhængig af at skulle bo i Københavnsområdet.

Som nævnt mærker Dansk Bibel-Institut og vores bagland i høj grad den præstemangel, som er baggrunden for dette lovforslag. Vi vil derfor kraftigt støtte, at det realiseres, og at der tages hensyn til de fire punkter, som er nævnt ovenfor

Med venlig hilsen

Dansk Bibel-Institut

v/ Børge Haahr Andersen

Rektor på Dansk Bibel-Institut og daglig leder af Fjellhaug International University College- CPH

Leifsgade 33.6.

2300 S

bha@dbi.edu

45-25265501 (arbejde), 45-30951956 (privat)

Att.:
Chefkonsulent
Annemarie Steffensen
Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1015 København K

Vedr. høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

De teologistuderende ved Københavns Universitet, repræsenteret af Det Teologiske Fagråd (DTF), er ikke på listen over høringsparter. Da lovforslaget indirekte vil have betydning for vores studie, fremsender vi hermed et uopfordret høringsnotat. Vi håber, at nedenstående synspunkter vil indgå i den samlede vurdering af indkomne høringssvar.

Indledende bemærkninger

DTF er overordnet set kritiske overfor lovforslaget. Vi er ikke overbeviste om, at lovforslaget vil have den ønskede effekt: at modvirke mangel på kvalificerede ansøgere til ledige præstestillinger. Vi er bekymrede for, at en etablering af en ny teologisk efteruddannelse vil resultere i, at den teologiske bachelor- og kandidatgrad undermineres, idet søgningen hertil svækkes. Dette vil resultere i endnu færre uddannede teologiske kandidater, og i så fald vil den nye særuddannelse i værste fald ikke bidrage positivt til at afhjælpe problemet med præstemangel.

Hverken i Betænkningen fra *Udvalget om præstemangel* eller i bemærkningerne til nærværende lovforslag finder vi et gennearbejdet bud på den årlige kandidatproduktion på særuddannelsen. Samtidig er vi heller ikke overbeviste om, at de særuddannede kandidater i tilstrækkelig grad vil søge embeder i landdistrikterne, hvor manglen på ansøgere til præstestillinger synes størst. Dette fordi det alt andet lige må formodes at være akademikere i eller omkring de to uddannelsesbyer, Århus og København, der ønsker at påbegynde denne uddannelse, og at disse typisk er mindre mobilitetsvillige pga. f.eks. familiære forhold.

Vi mener, at der skal flere og andre initiativer til for at afværge præstemangel de kommende år. Vi vil derfor understrege vigtigheden af, at de folkekirkelige aktører, der bakker lovforslaget op, ikke kun har fokus på lovforslaget og ser det som den primære løsning på udfordringen med præstemangel. Vi mener, at det er helt afgørende, at fokus *i stedet* rettes mod de nuværende og kommende teologistuderende på den teologiske bachelor- og kandidatuddannelse.

Vi er af den klare overbevisning, at der kan tages mange flere og forskelligartede tiltag og initiativer for at skabe en bæredygtig fødekæde af kandidater til præstestillinger i folkekirken via hovedvejen: den teologiske bachelor- og kandidatuddannelse. Mange af disse initiativer kan med klar fordel skabes i samarbejde eller efter sparring med de teologistuderende ved Århus Universitet og Københavns Universitet.

DTF har f.eks. indgående kendskab til den store efterspørgsel efter – og dermed for folkekirken potentiale i – initiativer, der øger kontakten mellem studerende og folkekirken som arbejdsplads. DTF finder det derfor naturligt, at de teologistuderende ved Århus Universitet og Københavns Universitet repræsenteres i det såkaldte ”Kontaktforum”, som i både *Betænkning 1503* og i Betænkningen fra *Udvalget om præstemangel* foreslås nedsat.

Bemærkninger til 2.2. Præstemangeludvalgets overvejelser

DTF glæder sig over, at Præstemangeludvalget og ligeledes Kirkeministeriet har som udgangspunkt, at *"hovedvejen til ansættelse som præst i folkekirken er og fortsat skal være en teologisk kandidatgrad"*, jf. §1, stk. 1, nr.1 i lov om ansættelser i stillinger i folkekirken m.v. Vi vil opfordre til, at dette synspunkt fastholdes. Samtidig vil vi understrege vores undren over, at der ikke synes at have været taget tilstrækkelige initiativer fra de folkekirkelige aktørers side til at sikre tilstrækkeligt med teologiske kandidater, men at de derimod bakker nærværende lovforslag om.

DTF mener, at det er væsentligt at fastsætte en såkaldt "solnedgangsklausul" på lovforslaget, således at uddannelsen maksimalt udbydes i en periode på 10 år for at undgå at undergrave hovedvejen. Lovforslaget kunne med fordele evalueres efter fem år, og som minimum bør lovforslaget evalueres eller revideres i 2030/2031.

Bemærkninger til 3. Kirkeministeriets overvejelser og lovforslagets udformning

DTF finder det først og fremmest ganske paradoksalt, at regeringen foreslår en ny ikke-dimensioneret uddannelse til at afhjælpe præstemangel, når teologistudiet samtidig fortsat er underlagt en stram ledighedsbaseret dimensionering. DTF vil derfor opfordre kraftigt til, at Kirkeministeriet, centrale folkekirkelige aktører og universiteterne alle søger at få flyttet teologi over under den "Uddannelsesspecifikke dimensionering".

Som nævnt finder DTF det dernæst helt afgørende, at der iværksættes mange og forskelligartede initiativer – jf. betænkningen fra 2008 og fra 2018 – for at imødegå præstemangel og ikke blot fokuseres på enkeltstående initiativer som f.eks. nærværende lovforslag. DTF glæder sig derfor over, at Kirkeministeriet bemærker, at der er *"grund til at iværksætte en flerhed af initiativer til imødegåelse af præstemangel"*.

DTF finder det afgørende, at de folkekirkelige aktører og Kirkeministeriet i højere grad retter fokus mod de nuværende og kommende teologistuderende på den teologiske bachelor- og kandidatuddannelse for at skabe en bæredygtig fødekæde af kandidater til præstestillinger i folkekirken fremfor at etablere en særuddannelse. DTF finder det afgørende, at folkekirken – bredt forstået – bliver "mere synlig" overfor de studerende. Dette vil efter vores klare overbevisning styrke flere forhold:

- 1) De teologistuderende – inklusiv de som allerede har et ønske om at søge ansættelse som præst i folkekirken – vil i højere grad få fortrolighed med folkekirken under studietiden. Dette kan f.eks. have den positive afledte effekt, at overgangen fra universitetsstudium til pastoralstudium opleves mindre "overrumplende", og det samme i forhold til overgangen fra pastoralstudium til arbejdslivet som præst. Det kunne ligeledes tænkes, at den over de seneste år øgede andel af nyansatte præster, der efter få års ansættelse forlader folkekirken, på denne måde kunne mindskes.
 - a. En anden afledt effekt af øget kontakt og dermed fortrolighed med folkekirken under studietiden kunne tænkes at være en positiv påvirkning af det psykiske arbejdsmiljø i folkekirken. Har størstedelen af alle præster under deres studietid vikarieret som kirketjener, kordegn, korist, babysalmesanger, organist etc. eller været indvalgt i et menighedsråd, må man formode, at man også automatisk har en større forståelse for ens kollegers arbejdsopgaver. En manglende forståelse kan omvendt danne grobund for et dårligt psykisk arbejdsmiljø.
- 2) Det synes realistisk, at den forholdsvis lave gennemførselsprocent blandt de teologistuderende vil kunne ændres i positiv retning. Der er mange årsager til, at en

stor del af de studerende falder fra studiet, men DTF mener, at en synlig ”hovedaftager” vil kunne gøre en afgørende forskel for at mindske dette frafald. Hvis det på denne måde kan sikres, at flere end hidtil gennemfører bachelorstudiet og samtidig forsætter på kandidatstudiet og pastoralstudiet, kan antallet af teologiske kandidater til de ledige præstestillinger øges betragteligt.

- 3) En yderligere afledt effekt kunne være, at færre teologiske kandidater, end tilfældet har været i de senere år, vil søge andre stillinger end præstestillinger hvis kontakten med folkekirken under studietiden har afklaret de teologiske kandidater i ”positiv retning” vedr. en fremtid i folkekirken.

Hvordan folkekirken bliver mere synlig overfor de teologistuderende blev drøftet på et af DTF initieret seminar den 25. februar 2020. En række repræsentanter fra en bred vifte af de folkekirkelige aktører, herunder Kirkeministeriet, deltog i mødet sammen med studerende fra Århus Universitet og Københavns Universitet. DTF vil henlede opmærksomheden på de mange gode forslag til initiativer, der kom ud af det tre timer lange arrangement (vedhæftet dette brev). Endvidere vil DTF understrege, at flere af seminariets deltagere efterfølgende gjorde opmærksom på, at det havde været ”en øjenåbner for dem”, hvilket potentiale der ligger i bedre kontakt, og hvor relativt enkelt det synes at være at skabe denne.

Udover initiativer rettet mod dem, der allerede har påbegyndt teologistudiet, finder DTF det afgørende, at de folkekirkelige aktører fastlægger en rekrutteringsstrategi og sørger for at øge indsatsen med at rekruttere til teologistudiet, blandt både grundskoleelever (gennem f.eks. erhvervspraktik), efterskoleelever og elever i gymnasieskolen.

DTF finder det derudover formålstjenligt og selvindlysende, at de teologistuderende ved Århus Universitet og Københavns Universitet repræsenteres i det såkaldte ”Kontaktforum som i både *Betænkning 1503* og i *Betænkningen fra Udvalget om præstemangel* foreslås nedsat. Dette forum kan med fordel blandt andet følge udviklingen med præstemangel og drøfte, hvilke initiativer de respektive parter i fællesskab kan tage for at imødegå præstemanglen. DTF mener, at det er væsentligt, at de studerende er repræsenteret i sådanne drøftelser.

Afsluttende bemærkninger

Afslutningsvist vil vi understrege vigtigheden i, at Kirkeministeriet fremover i meget højere grad inddrager de teologistuderende og universiteterne i udvalg, der i samme grad som f.eks. Præstemangeludvalget drøfter sager, der kan påvirke de teologistuderende og de teologiske studier på så afgørende vis.

På vegne af
Det Teologisk Fagråd

Kristoffer Johannes Schmidt-Hansen
Formand
fagraad@teol.ku.dk

Det Teologisk Fagråd
Københavns Universitet

” Folkekirken møder de teologistuderende - de teologistuderende møder Folkekirken”

Tirsdag den 25. februar 2020 kl. 14.00-17.00

Det Teologiske Fakultet

Idékatalog

Undervisning og formidling

- Fyraftensmøder hos FUV, øl og pastoral teologi
- Studenterforedrag/oplæg i sognegårde – det kan være om teologiske emner, de netop bliver undervist i/personlige erfaringer med folkekirken etc.
- Valgfag/Projektorienterede forløb med pastoralteologisk sigte, med feltarbejde ude i marken hos stifterne.
- ”Speciale børs” – hvor menigheder/provstier/stifter kan foreslå/sparre med de studerende om spændende emner for speciale/bachelorprojekt

Uforpligtende møder mellem folkekirken og teologistuderende

- Mulighed for studerende at komme ud og holde oplæg hos præsteforeningen/sognegårde.
- Grupper af studerende på besøg i stifterne. ”Mød de unge præster”.
- Gøre præster i uni-byerne opmærksomme på at bruge/inddrage studerende i gudstjenesterne – praktisk erfaring.
- Få de nyansatte yngre præster til at fortælle studerende om hvordan det er at være præst.
- Følg en præst-initiativet. Gerne samarbejde mellem flere stifter.
- ”Speed-dating” – samtaler af 30 minutter med forskellige præster, både funktions-, land og by
- Stifterne skal invitere et par studerende med til stiftspræstestævner
- Søndagsudflugter – Fyld bilen en søndag, gå til gudstjeneste og spis middag med præsten bagefter
- Studerende med på uddannelsesmesser (Blivpræst.dk), men også mulighed for at Blivpræst.dk kan komme og tale med teologistuderende på Universitetet en dag i samarbejde med Fagrådet.

Kommunikation

- Bedre formidling af eksisterende folkekirkelige tiltag. Mulighed for at samle alle de ”faste” initiativer på www.folkekirken.dk? På den måde vil studerende altid kunne gå ind at læse lidt om hvad der er af tilbud i stifterne året rundt. F.eks. præste-speeddating i Ribe Stift, weekendpraktik i Lolland-Falster/Haderslev, ”følg-en-

" Folkekirken møder de teologistuderende - de teologistuderende møder Folkekirken"

Tirsdag den 25. februar 2020 kl. 14.00-17.00

Det Teologiske Fakultet

præst", praktik i Thy, præstekadet-akademiet, diverse praktik-muligheder (med og uden ECTS), FUV-fyraftensmøder etc. etc.

- Bedre koordinering af studiejob, praktikmuligheder, frivilligtjanser (OBS på www.kirke.dk/studiejob som i samarbejde med Fagrådet er ved at blive opkvalificeret. Kan allerede benyttes af abonnenter men forventes "relanceret" i sept/okt 2020)
- Fælles kommunikationssider – 1) www.folkekirken.dk mht. folkekirkelige initiativer + 2) www.kirke.dk/studejob mht. studiejob, ECTS-givende praktik og frivillighed.
- Mere synlig kommunikation på studiet (både Aarhus og København) fra folkekirken (plakater, foldere mm) – Fagrådet hjælper gerne.
- "Gør det let og gør det synligt".

På universitetet

- Aftagere pudser udstillingsvinduet af → Afholdelse af en "Markedsdag" på teologi / En Folkekirkens karrieredag el. uddannelsesmesse hvert eller hvert andet semester på universitetet.
- Folkekirken burde holde fredagsbar for studerende – møde dem i studenterforeninger. Samarbejde med TeoBar om at have præster som gæstebartendere.
- Ambassadørkorps for præsteforeningen blandt de studerende.
- Informationsmøder → Repræsentanter fra menighedsråd, følg-en-præst m.fl.
- Fagråd stiller sig til rådighed mht. at samarbejde med folkekirken om kommunikationen – tavle med studiejobs o.lign. + kirke.dk studiejobportal, koordinere og opsamle + kommunikere

Praktik

- Stifterne skal se på praktik under men også mellem bachelor- og kandidatuddannelserne
- Weekendpraktik (evt. som Lolland-Falster) i flere stifter

Studererjob

- Kirkelige studiejobs, ved siden af studiet, hvordan gøres de synlige? (OBS på www.kirke.dk/studiejob som i samarbejde med Fagrådet er ved at blive opkvalificeret. Kan allerede benyttes af abonnenter men forventes "relanceret" i sept/okt 2020)

” Folkekirken møder de teologistuderende - de teologistuderende møder Folkekirken”

Tirsdag den 25. februar 2020 kl. 14.00-17.00

Det Teologiske Fakultet

- Konfirmandunderviser
- Kordegnevikar
- Kirketjenervikar
- Kirkesanger
- Etc.
- Tre-måneders kirkeligt arbejde i et provsti mellem bachelor og kandidat (med løn)
- Når der udbydes deltidsjobs – husk de studerende som mulighede arbejdstagere.
- Inspireret af ”præstekadet-akademiet” – giv studerende en studiepause med praktisk erfaring eller tilbyd deciderede studenterstillinger skræddersyede til teologistuderende.
- Studentermedhjælpere ved FUV fra august

Diverse

- Fleksibilitet i udbud og initiativer
- Fokus på fordelene ved præsteembedet – ”Mulighedsembede”
- En af fakultetets ansatte kan være repræsentant el. bindeled for samarbejde. med folkekirken
- Sælge at man som præst skal være den, man er – og ikke en ”præstetype” – samarbejde mellem blivpræst.dk og fagråd

Det Teologiske Fagråd
fagraad@teol.ku.dk

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

12. august 2020

Præsteforeningen
Linnésgade 25, 4 sal
1361 København K

Tlf. 35 26 05 55
Fax 35 43 05 88
ddp@praesteforening.dk
Telefonerne er åbne alle
hverdage fra klokken
10.00 til 15.00.

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Præsteforeningens hovedbestyrelse har behandlet Kirkeministeriets høringsskrivelse om udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Præsteforeningen skal bemærke, at foreningen allerede i efteråret 2015 fremsatte flere forslag til, hvordan præstemanglen kunne modvirkes. Et af forslagene var bl.a. at se på, om der med baggrund i andre akademiske uddannelser kunne suppleres med en teologisk tillægsuddannelse på akademisk niveau med henblik på at kunne søge stilling som præst i folkekirken.

Forslaget blev yderligere bearbejdet i præstemangeludvalgets betænkning fra 2018, hvor Præsteforeningen også var repræsenteret. Foreningen tilsluttede sig udvalgets forslag med høringsskrivelse af 5. oktober 2018.

Præsteforeningen skal understrege, at foreningen fortsat ser den teologiske kandidateksamen som hovedvejen til ansættelse som præst i folkekirken, men foreningen anerkender, at præstemanglen på nuværende tidspunkt er så omfattende, at der må findes løsninger. På den baggrund tilslutter Præsteforeningens hovedbestyrelse sig udkastet til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Præsteforeningen vil imidlertid ikke undlade at gøre opmærksom på to problemstillinger, der bør genovervejes i forbindelse med fremsættelsen af lovforslaget i folketinget:

Det fremgår af lovforslagets §3, stk. 3: *Personer, der ønsker en teologisk efteruddannelse i henhold til stk. 2, afholder selv de dermed forbundne udgifter.* Præsteforeningen finder, at det bør overvejes om lovforslaget vil få den ønskede effekt, når kandidater selv skal afholde udgifterne i forbindelse med efteruddannelsen.

Præsteforeningen vil derfor anbefale, at der enten skal skaffes lovgivningsmæssig hjemmel for dækning af udgifterne, eller at der af anden vej kan skaffes mulighed for helt eller delvis dækning af de forbundne udgifter med uddannelsen.

Det fremgår desuden af lovforslaget, at kirkeministeren *i folketingsåret 2030/2031 fremsætter forslag om revision af denne lovs § 1.*

Præsteforeningen tilslutter sig en revision af loven, men vil foreslå, at revisionen finder sted allerede efter et forløb på 5 år med henblik på at kvalificere og justere vurderingen af, om der fortsat vil være behov for udvidelsen af adgangen til at søge stilling som præst i folkekirken.

Det er Præsteforeningens opfattelse, at lovforslaget sker med afsæt i en midlertidig præstemangels situation og dermed ikke bør være en varig mulighed.

Præsteforeningen forudsætter, at ordningen under alle omstændigheder kan revideres tidligere, hvis der er behov herfor.

Præsteforeningen har gennem flere år gjort gældende, at præstemanglen ikke alene kan løses ved en enkeltstående lovændring. Problematikken er kompleks. Præsteforeningen vil derfor opfordre regeringen og folketinget til at se på en række andre problemstillinger.

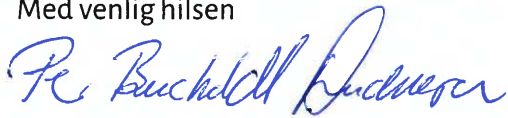
Det er et paradoks, at der samtidig med, at der åbnes for, at andre end teologer kan søge stilling som præst, afvises ansøgere til teologistudiet på både Aarhus og Københavns Universiteter.

I år er antallet af ansøgere til optag på de teologiske uddannelser det højeste i en lang årrække. Desværre begrænser de uddannelsespolitiske begrænsninger i forhold til dimensionering mulighederne for, at der kan optages tilstrækkeligt med studerende på de teologiske uddannelser. Da det handler om politisk vilje for at fjerne disse begrænsninger, vil Præsteforening anbefale regeringen og folketinget at se på dette særlige aspekt af præstemangel problematikken.

Præsteforening vil også pege på, at regering og folketing må sikre, at de nødvendige økonomiske ressourcer er til rådighed, så

ansættelsesmyndigheden reelt har mulighed for med lønmidler at kunne fastholde og rekruttere den nødvendige teologiske arbejdskraft gennem tillægsdannelse, fastholdelse af præster mellem 65 og 70 år, ligesom der bør afsættes tilstrækkelige midler til at iværksætte og fremme de seniorpolitiske tiltag, som i dag typisk ikke bliver anvendt på grund af de økonomiske begrænsninger.

Med venlig hilsen

Per Bucholdt Andreassen

Formand for Præsteforeningen

Gentofte, 7. august 2020

Kirkeministeriet

HØRINGSSVAR fra Danmarks Provsteforening vedr. Forslag til lov om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger)

Danmarks Provsteforening takker for muligheden for at afgive høringssvar og hilser det velkommen, at der nu tages skridt til lovgivningsmæssigt at afbøde problemet med præstemangel i folkekirken gennem udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger.

Danmarks Provsteforening har længe fået tilbagemeldinger fra landets provster om et vigende antal ansøgere ved embedsledighed og om et øget behov for genopslag. I flere tilfælde er der beklageligvis allerede i dag stillinger, som det – trods genopslag – ikke har været muligt at besætte.

Alle prognoser indikerer, at problemet vil vokse i de kommende år i takt med at store årgange af præster går på pension. Det haster derfor med at finde løsninger, der kan afhjælpe problemet og Danmarks Provsteforening hilser derfor det lovforslag, der nu er i høring, og som åbner for at andre akademikere end cand. theol. i en periode skal kunne kvalificere sig til at søge ansættelse som præst i folkekirken (§ 3 a), velkommen.

Samtidig noterer vi med tilfredshed, at denne løsning ikke tænkes at stå alene, men at der fortsat vil være mulighed for at søge præsteansættelse via § 2. Danmarks Provsteforening ser gerne, at adgangen til at benytte sig af denne mulighed standardiseres og gøres transparent.

Endelig vil det være afgørende, at der bliver set på dimensioneringen af de teologiske uddannelser, som fortsat skal og vil være hovedvejen til ansættelse som præst i folkekirken. Der er i år blevet afvist et ikke ubetydeligt antal ansøgere, som har haft det teologiske studium som deres 1.-prioritet. I lyset af prognoserne om snarlig præstemangel, forekommer det ubegrundet og ude af trit med virkeligheden.

Med venlig hilsen

Danmarks Provsteforening

v/fmd. Peter Birch, PBP@KM.DK

FOLKEKIRKEN

p.b.v.

Peter Birch,

fmd.

Høring over udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Landsforeningen af Menighedsråd støtter forslaget om at udvide adgangen til at søge præstestillinger i folkekirken ved at tillade andre akademikere end teologer at søge præstestilling, når vedkommende har bestået en individuelt sammensat teologisk uddannelse.

Baggrunden for forslaget om ændringen er, at det forventes, at antallet af teologiske kandidater fra universiteterne ikke vil være tilstrækkeligt til at dække behovet for præster i de kommende år. Forslaget giver derfor mulighed for at tiltrække andre motiverede kandidater, og det er et nødvendigt skridt for at afhjælpe en eventuel kommende præstemangel.

Udgangspunktet for at kunne opnå ansættelse i en præstestilling i folkekirken er, at man er teologisk kandidat fra et danske universitet. På den baggrund støtter Landsforeningen også at bestemmelsen gøres midlertidig med henblik på en fornyet vurdering af behovet efter en tiårig periode.

Vi noterer, at der lægges op til en udvidet brug af § 2 i ansættelsesloven i perioden indtil de første kandidater er uddannet og klar til at søge præstestillinger efter lovens § 3a. Imidlertid, er det vores forståelse, med henvisning til forarbejderne, at bestemmelsen kun kan benyttes i begrænset omfang. På den baggrund nedsatte den daværende kirkeminister også Udvalget om ansættelseslovens § 2, som skulle se på bestemmelsen med henblik på at skabe et grundlag for et bredere anvendelsesområde for den. Vi skal derfor foreslå, at de ændringer, der er drøftet i og enighed om i det af kirkeministeren nedsatte Udvalg om ansættelseslovens § 2, også kommer med i lovforslaget. Ændringerne vedrører lempelser i kravene til ansøgere samt forslag til standardiserede retningslinjer for prøveforløb og standardisering af retningslinjer for sagsforløb.

Fra Landsforeningens side mener, vi at der udover ovenstående er behov for et fortsat fokus på initiativer, der kan medvirke til at sikre folkekirken kvalificerede ansøgere til præstestillinger, og som ikke kræver lovændringer. Vi er derfor også meget tilfredse med, at ministeren i forbindelse med fremsættelsen af forslaget til ændringen af ansættelsesloven har aftalt

med kirkeordførerne, at der kan iværksættes andre tiltag end lovgivning, som kan medvirke til at imødegå præstemangel.

I den sammenhæng skal vi pege på, at der er sendt tre ansøgninger om midler fra omprioriteringspuljen¹ til projekter, der alle har fokus på at afhjælpe præstemangel. Det er vores vurdering, at hvis ovenstående forslag tages med i lovforslaget, og at man samtidig gennem en samlet indsats iværksætter de tiltag, der beskrives i disse projekter, vil man med stor sandsynlighed kunne imødegå en kommende præstemangel.

Endelig skal vi pege på, at det på baggrund af oplysningerne om, at der i år er afvist ansøgere til teologistudiet, kunne være relevant at forholde sig til dimensioneringen på studiet såvel på bachelor- som på kandidatniveau.

Med venlig hilsen

Søren Abildgaard
Formand

¹ Synliggørelse af folkekirken som arbejdsplads for teologer, Landsforeningen af Menighedsråd i samarbejde med Den danske Præsteforening
Folkekirken som arbejdsplads, Kirkeministeriet
Blivpræst.dk, Aarhus Stift

Til: KM hovedpostkasse (km@km.dk)

Fra: Lars Knudsen (DDL) (lk@ddl.dk)

Titel: Hørings svar: udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Sendt: 12-08-2020 11:18

Til Kirkeministeriet,

Danske Døves Landsforbund er ikke med i høringsliste angående udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v., men vi ønsker at komme med en enkelt bemærkning og et afklarende spørgsmål i forbindelse med lovforslaget.

Vi ser positivt på lovforslaget med ønsket om udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger. Vi har et afklarende spørgsmål, som vi ønsker at få svar på. Hvordan og hvem skal sikre, at kvalificerede døve ansøgere kan få tegnsprogstolk til teologiske efteruddannelse? Hvem skal afholde udgifter til tegnsprogstolkning i forbindelse med efteruddannelsen?

Med venlig hilsen

Lars Knudsen
Landsformand

Brohusgade 17, 4. sal
2200 København N

Telefon: +45 20 90 06 60
Skype: ddl.lars.knudsen
Web: ddl.dk

Til: KM hovedpostkasse (km@km.dk)
Fra: Jørn Henrik Olsen (jornhenrikolsen@gmail.com)
Titel: Høringssvar vedr. præstestillinger m.v. i Folkekirken
Sendt: 11-08-2020 15:44

Til
Kirkeministeriet

Et høringssvar til Kirkeministeriet vedr. stillinger, herunder præsteansættelser, i folkekirken

Jeg har forsket og undervist i mange år på Det Teologiske Fakultet ved Københavns Universitet. Jeg har i tillæg i et par omgange stået for kurser på Det Teologiske Fakultet ved Aarhus Universitet. Jeg har også gjort mig umage med at holde en jævnlig og frugtbar kontakt til Dansk Bibel-Institut (DBI) i København og Menighedsfakultetet (MF) i Aarhus, dvs. jeg har fulgt de studerendes ofte ihærdige og målrettede studier på disse steder. Jeg har været fakultetsleder ved Menighedsfakultetet i en 5-årig periode, hvor jeg på daglig basis også fået kendskab til og undervist de studerende. Mit kendskab til de studerende de pågældende steder er bredt eller ret omfattende, som man nu ønsker at formulere det.

Mit ønske med dette korte høringssvar er at gøre opmærksom på: At mange studerende ved både Dansk Bibel-Institut og Menighedsfakultetet er særdeles velkvalificerede, ofte langt mere kvalificerede, til at gå ind i stillinger som sognepræster og lign. i Folkekirken. Det akademiske niveau på disse institutioner er i en del tilfælde ofte højere, og de studerende er bedre rustede og mere forberedte på fx en præsts opgaver i Folkekirken. Dette kan læses som et ret generaliserende udsagn, hvilket det ikke er tænkt som. Der findes uegnede præstekandidater på alle de i mailen nævnte institutioner, men der findes vitterlig også nogle, der er særdeles velkvalificerede. Det råber ret meget til himlen, at DBI og MF's kandidater ser ud til at glide ud af ansættelses- og rekrutteringsbilledet i KM.

Jeg anbefaler, at disse institutioners teologiske bachelorer/kandidater 'medtælles' i rekrutteringsarbejdet, også når de fx har færdiggjort en 4-årig bacheloruddannelse, og hvor der meget mere aktivt - end det er tilfældet i dag - sikres dem en studieplads på KU og AU (når de ønsker at få deres kandidatgrad derfra) eller hvis de færdiggør deres kandidatuddannelser ved udenlandske universiteter. Med i min anbefaling er også, at der også fortsat stilles meget store krav til ansøgere til præstestillinger. En teologisk embedseksamen er i startopstillingen det, der skal arbejdes med og ud fra. Jeg er derfor kritisk til dele af oplægget i det påtænkte lovforslag, hvor der udpeges alternativer veje.

Med venlig hilsen

Jørn Henrik Olsen
Forfatter, forsker, foredragsholder,
cand.theol., ph.d.

Grønnevang 222
3250 Gilleleje

jornhenrikolsen@gmail.com
2575 1200 mobil

Kirkeministeriet
Frederiksholms Kanal 21
1220 København K

Odense den 6. august 2020

Høringssvar angående lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v.

Stor var glæden, da årets KOT-tal blev offentliggjort, for de viste historisk gode tal for de teologiske uddannelser: en stigning på 28,5 procent i København, og med en generel stigning på 22 procent var teologiuddannelserne dem, der oplevede den største, relative ansøgningsstigning. Derfor var overraskelsen endnu større, da Kirkeministeriet i samme uge valgte at sende nærværende lovforslag i høring. Det virker mest af alt som om, at man ikke har føling med tingenes tilstand.

At sidstnævnte er tilfældet viste sig for alvor, da det med optagelsestallene blev klart, at man på teologi i København har været nødt til at afvise en række ansøgere, da ansøgertallet var højere end antallet af studiepladser. Potentielle, teologiuddannede præster afvises altså samtidig med at Kirkeministeriet ønsker at gøre andre akademikere til præster. Det skriger til himlen!

Det påtænkte lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken er resultatet af flere års arbejde, der har haft til hensigt at modarbejde den stigende præstemangel, som opleves flere steder i landet. Eneste løsning synes i den forbindelse at være, at man sænker barren frem for at styrke det bestående, hvilket i lyset af den nuværende situation synes paradoksalt. Rationalet er for mig at se uforståeligt, for hvorfor ønsker man at ændre på ansættelseskravene og ikke på den gældende uddannelsesdimensionering? Endnu burde sagen altså være et anliggende for Uddannelses- og Forskningsministeriet – ikke for Kirkeministeriet.

Man kunne drage en parallel: I mange udkantsområder er der en voldsom mangel på praktiserende læger. Mon de relevante myndigheder ville ændre lægeuddannelsen, så social- og sundhedsassistenter (eller sågar jurister, teologer og økonomer) gennem deltagelse i udvalgte kurser, kunne kvalificeres til at etablere lægepraksis i eksempelvis Nakskov? Jeg tror det næppe. Hvorfor vil man så gøre noget lignende for præster?

Den grundige teologiske uddannelse er et adelsmærke for danske præster. Det er den, der er med til at sikre, at præster i forhold til andre traditionelle autoriteter stadig nyder stor agtelse, og samtidig er den teologiske uddannelse en helt grundlæggende sikring for, at præsterne formår at virke i det hårfine grænseland som forkyndere og embedsmænd. Uddannelsen er det filter, som dels kvalificerer præsterne fagligt, dels forhindrer forkyndelse som er i strid med folkekirkenes bekendelsesgrundlag, fordi præsterne i kraft af deres faglighed kender (og bekender sig) til den grund de står på.

Nu vil man tilsyneladende ændre ansættelsesloven, så andre akademikere kan få ansættelse som præster. På overfladen kan idéen virke tillokkende, men konsekvenserne er langt mere grundlæggende, end der i lovforslaget lægges op til: man vil med denne ordning på sigt undergrave betydningen af de teologiske uddannelser, hvorved fremtidens teologer snarere kan betegnes som aftenskolekursister end helstøbte akademikere. Teologien er et bundløst hul af viden og dannelse, som det tager år – ja et helt liv – at komme under overfladen i. Derfor kan – og må – man ikke tro at der kan gives en hurtig og overfladisk indføring, som kan kvalificere til præsteembedet.

Hvis vi som lutheranere tager det almindelige præstedømme for pålydende, så er det mindst lige så vigtigt at det særlige præsteembede i menighederne er kompetent til at fungere som menighedens teologiske rådgiver. Det lader sig simpelthen ikke gøre med den ordning, som nærværende lovforslag lægger op til, hvormed man på sigt vil stille hele folkekirken ringere, end det er tilfældet i dag.

Af samme grund undrer det mig, at lovforslaget sendes i høring hen over sommerferien, hvor de fleste menighedsråd holder mødefri. Mere end nogle andre vedrører forslaget menighederne, idet det er deres teologiske og pastorale betjening, det ønsker at ændre ved. Derfor er det beskæmmende, at forslaget ikke bliver genstand for en langt bredere inddragelse af menighederne gennem eksempelvis debattmøder for landets menighedsrådsmedlemmer, idet man derigennem ville sikre, at folkekirken rent faktisk blev hørt – hvad der ikke er tilfældet ved denne korte sommerferiehøring. Særligt set i lyset af det kommende menighedsrådsvalg, hvor der netop er anledning til at diskutere de helt grundlæggende emner for folkekirken.

Slutteligt må det altså på det stærkeste anbefales, at lovforslaget for nuværende tages af bordet, da ansøgningstillene til teologiuddannelserne har vist et hidtil uset lyspunkt i præstemanglen. Derfor er det min klare overbevisning, at man nok bør følge problemet nøje, men at tiden endnu ikke er moden til et så vidtrækkende lovforslag som det påtænkte.

Anbefaling:

På baggrund af ovenstående kan nærværende høringssvar sammenfattes i følgende punkter, som jeg håber, at man vil tage til efterretning i lovgivningsarbejdet:

1. Lovforslaget bør vente, da de seneste ansøgetal har vist en markant stigning i søgningen til de teologiske uddannelser, hvor ansøgere endda måtte afvises.
2. Jf. pkt. 1 bør man i første omgang øge antallet af studiepladser på teologiuddannelserne, før end man skrider til en ændring af ansættelseslovgivningen.
3. Høringsperioden bør på grund af sommerferien udvides, da landets menighedsråd holder mødefri i hele perioden. Samtidig bør høringen omfatte samtlige menighedsråd gennem debatarangementer mv.
4. Lovforslaget bør i langt højere grad tage hensyn til, at den teologiske og pastorale uddannelse ikke kan gennemføres som et aftenskolelignende kursus, hvorfor man kraftigt bør betænke, hvorvidt den påtænkte løsning er den rigtige.

Jeg håber, at man vil tage ovenstående til efterretning i lovgivningsarbejdet, idet lovforslaget kan have vidtrækkende konsekvenser for den danske folkekirke.

Med venlig hilsen

Nicolai Røge, *Cand.theol.*
Falen 19, 4.
5000 Odense C

Til: Annemarie Steffensen (ASTE@KM.DK)
Fra: Mark Birkbak Nayberg (mbnayberg@hotmail.dk)
Titel: Re: Til Mark Nayberg vedr. Udvalg om præstemangel
E-mailtitel: Re: Til Mark Nayberg vedr. Udvalg om præstemangel (KM F2.: 103323)
Sendt: 05-08-2020 21:21

Kære Annemarie

Du sendte mig for nogle måneder siden nedenstående mail som svar på mine spørgsmål til arbejdet i Præstemangeludvalget - allerede nu kan jeg dog læse, at der er kommet et nyt lovforslag, som skal give adgang til præstestillinger uden baggrund som cand.theol. Det glæder mig at høre som en af dem der kunne ønske at gå den vej - du kan hermed tilføje min støtte til forslaget.

Mvh
Mark B. Nayberg

Den 7. maj 2020 kl. 13.02 skrev Annemarie Steffensen <ASTE@km.dk>:

Kære Mark Nayberg

Der arbejdes videre med en række af de forslag, som Præstemangelsudvalget kom med, herunder introduktionsforløb for nyansatte og på arbejdsmiljøområdet. Forslaget om at give adgang til præstestillinger med anden baggrund end en cand. teol. grad kunne ikke opnå politisk flertal på daværende tidspunkt. Det overvejes løbende om hvilke tiltag, der evt. vil være mulige og relevante, men endnu er der ikke sket nogen ændringer, og det er ikke muligt at sige noget om, hvornår der evt. måtte komme ændringer på området.

Med venlig hilsen
Annemarie Steffensen
chefkonsulent
Kirkeministeriet

Til: KM hovedpostkasse (km@km.dk)
Fra: Mark Birkbak Nayberg (mbnayberg@hotmail.dk)
Titel: Fra Mark Nayberg vedr. Udvalg om præstemangel
E-mailtitel: Udvalg om præstemangel
Sendt: 07-05-2020 11:17

Kære KM

Jeg er interesseret i at høre status på udvalget vedr. præstemangel.

I 2018 kom udvalget ned en række forslag, heriblandt at folk med andre uddannelser måske kunne få lov at blive præster under en række vilkår. Er man kommet videre med dette eller er der en forventning om, hvornår der vil komme en beslutning?

Min interesse heri er udelukkende privat, jeg er ikke journalist eller lignende.

Mvh
Mark Nayberg

Til: KM hovedpostkasse (km@km.dk)
Fra: 1-DEP Høringer (hoeringer@em.dk)
Titel: EMs høringssvar: Høring vedrørende lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger)
Sendt: 12-08-2020 11:42

Til Kirkeministeriet

Erhvervsministeriet har følgende bemærkninger til den fremsendte høring:

Erhvervsstyrelsens Område for Bedre Regulering (OBR) har modtaget lovforslaget i høring. OBR vurderer, at forslaget ikke er erhvervsrettet og derfor ikke skal forelægges OBR, jf. Vejledning om erhvervsøkonomiske konsekvensvurderinger. OBR har på den baggrund ingen bemærkninger til lovforslaget.

Såfremt Kirkeministeriet ikke er enig i denne vurdering, bedes I vende tilbage med henblik på, at OBR dels vurderer de administrative konsekvenser af forslaget og dels afgiver bemærkninger til jeres vurdering af efterlevelsen af principperne for agil erhvervsrettet regulering.

Kontaktperson vedrørende ovenstående bemærkninger:

Nicolai Hoffmann
Student
Tlf. direkte: 35 29 14 03
E-post: NicHof@erst.dk

Med venlig hilsen

METTE SLOTH HEDEGAARD

Direktionssekretær

Slotsholmsgade 10-12
1216 København K
meshed@em.dk
Tlf. 33 92 33 50
Mobil 91 33 70 46

EAN 5798000026001

Erhvervsministeriet er ansvarlig for behandlingen af de personoplysninger, vi modtager om dig. Du kan læse mere om, hvordan vi behandler dine personoplysninger på vores hjemmeside <https://em.dk/privatlivspolitik>.

Erhvervsministeriet gør opmærksom på, at denne e-mail og eventuelle vedhæftede filer er fortrolige. Hvis du ikke er den tilsigtede modtager, bedes du straks underrette afsenderen ved at besvare denne e-mail og derefter slette e-mailen. Hvis du har modtaget denne e-mail ved en fejl, skal vi gøre klart, at enhver form for kopiering, offentliggørelse eller distribution af denne e-mail kan være ulovlig.

Fra: Kirkeministeriet <KM@KM.DK>

Sendt: 10. juli 2020 16:58

Til: Alle Stifter <alle.stifter@km.dk>; Alle biskopper <alle.biskopper@km.dk>; Folkekirkens- Uddannelses- og Videnscenter <FUV@KM.DK>; Den Danske Præsteforening <ddp@praesteforening.dk>; Hans Vium Mikkelsen <HVM@KM.DK>; Landsforeningen af Menighedsråd (3073) <3073@sogn.dk>; Landsforeningen af Menighedsråd <7304LAM@km.dk>; mf@teologi.dk; dbi@dbi.edu; TEOL-Det_Teologiske_Fakultet <dtf@teol.ku.dk>; Carsten Selch Jensen <csj@teol.ku.dk>; Peter Birch <PBP@KM.DK>; 1-DEP Erhvervsministeriets officielle postkasse <em@em.dk>;

Datatilsynet <dt@datatilsynet.dk>; cas@au.dk; jla@au.dk; UFM FP DEP - UFM Departement <ufm@ufm.dk>; Linea Spendrup Slagslunde <lsp@ufm.dk>; rashas@erst.dk; Digitaliseringsklar lovgivning - høring <klarlovgivning@digst.dk>

Emne: Høring vedrørende lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger)

Til høringsparterne

Hermed sendes udkast til lovforslag om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. (Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger) i høring.

Se venligst vedhæftede høringsbrev med høringsliste og udkast til lovforslag.

Kirkeministeriet skal anmode om eventuelle bemærkninger til lovforslaget senest **onsdag, den 12. august 2020 kl. 12.00.**

Bemærkninger sendes til km@km.dk

Med venlig hilsen

Annemarie Steffensen
chefkonsulent

Kirkeministeriet/HR-kontoret

T: 3392 3390 / D: 3392 3926 / km@km.dk

Frederiksholms Kanal 21 / 1220 København K

Chefkonsulent Annemarie Steffensen
Kirkeministeriet
HR-Kontoret
Frederiksholm Kanal 21
1220 København K

27. juli 2020
HELEG/KAP
J.nr. 2020 - 2700

Kære Annemarie Steffensen

Sekretariatet for digitaliseringsklar lovgivning har modtaget udkast til forslag til lov om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken mv. (Udvidelse af adgangen til at søge præstestillinger) i høring.

Sekretariatet har til opgave at vurdere, om ministeriet på tilstrækkelig vis har beskrevet lovforslagets implementeringskonsekvenser, og om lovforslaget efterlever principperne for digitaliseringsklar lovgivning. Gennemgangen af lovforslaget giver på det foreliggende grundlag anledning til følgende bemærkninger:

Vurdering af offentlige implementeringskonsekvenser

Et lovforslags implementeringskonsekvenser skal være velbelyste med henblik på at understøtte, at lovgivningen efter vedtagelse kan administreres hensigtsmæssigt og understøttes digitalt.

Sekretariatet noterer sig ministeriets vurdering af, at lovforslaget ikke har væsentlige økonomiske eller administrative konsekvenser for det offentlige.

Principper for digitaliseringsklar lovgivning

Lovforslagets efterlevelse af de syv principper for digitaliseringsklar lovgivning skal beskrives i bemærkningerne til et lovforslag, og en eventuel fravigelse af principperne skal begrundes.

Sekretariatet bemærker, at ministeriet ikke har foretaget en vurdering af, hvorvidt lovforslaget følger principperne for digitaliseringsklar lovgivning og anbefaler derfor, at ministeriet foretager en sådan vurdering.

Der henvises i øvrigt til digst.dk/dkl samt [Vejledning om digitaliseringsklar lovgivning](#), ligesom I naturligvis er velkomne til at kontakte sekretariatet for råd og vejledning.

Med venlig hilsen

Helene Egede Glahn
Fuldmægtig

Kirkeministeriet

24. juli 2020

Sendt til: km@km.dk

Kopi til: jm@jm.dk

J.nr. 2020-11-0436
Dok.nr. 238725
Sagsbehandler
Anette Borring-Møller

Høring over udkast til lov om ændring af lov om ansættelse i stillinger i folkekirken m.v. – Kirkeministeriets akt nr. 112735

Ved brev af 10. juli 2020 har Kirkeministeriet anmodet om Datatilsynets eventuelle bemærkninger til ovennævnte lovforslag.

Udkastet giver ikke umiddelbart Datatilsynet anledning til bemærkninger.

Kopi af dette brev sendes til Justitsministeriets Lovafdeling til orientering.

Med venlig hilsen

Anette Borring-Møller

Datatilsynet
Carl Jacobsens Vej 35
2500 Valby
T 3319 3200
dt@datatilsynet.dk
datatilsynet.dk
CVR 11883729